

BIBLIOGRAFIA TEMATYCZNA

STUDIA Z TEORII
WYCHOWANIA
TOM VII: 2016 NR 3(16)

Katarzyna Marszałek

Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy

Doktoraty i habilitacje z tematyki dotyczącej organizacji harcerskich, w latach 1969-2016

Część II. Prace/cykle habilitacyjne

Przegląd prac naukowych, które były podstawą w pozytywnie zakończonych postępowaniach nadania stopnia doktora habilitowanego z tematyki dotyczącej organizacji harcerskich, w latach 1969-2016

W latach 1965-2016, według dostępnych danych, sześć osób uzyskało stopień doktora habilitowanego z tematyki dotyczącej organizacji harcerskich. Na podstawie prac habilitacyjnych (czterech) oraz dwóch cykl powiązanych tematycznie. Osoby uzyskały stopnie w zakresie: nauk historycznych (dwie), pedagogiki (dwie), socjologii (jedna), nauk o kulturze fizycznej (jedna). Tematyka prac/ cyklów była zróżnicowana patrz tabela nr 1.

Tabela nr 1. Zestawienie prac/cyklów habilitacyjnych z tematyki harcerskiej w latach 1969-2016 według roku, imienia nazwiska, pracy/cyklu oraz dyscypliny.

<i>rok</i>	<i>Nazwisko i imię</i>	<i>temat</i>	<i>praca/cykl</i>	<i>dyscyplina 1</i>
1969	Adamski Władysław	Determinanty aktywności społecznej. Porównawcze studium socjologiczne zbiorowości instruktorów ZHP	praca	socjologia
1980	Maszczyk Tadeusz	Rola i miejsce wychowania fizycznego w działalności ZHP	praca	nauki o kulturze fizycznej
1990	Mazur Sławomir Mirosław	Wychowanie dla obronności w Związku Harcerstwa Polskiego	praca	pedagogika

2014	Głowacka-Sobiech Edyta Agnieszka	Harcerstwo w Polsce w latach 1944-1990	praca	pedagogika
2015	Baran Adam Franciszek	Młodzież wobec komunizmu po II wojnie światowej, na przykładzie środowisk i organizacji harcerskich w Polsce i za granicą	cykl	nauki historyczne
2016	Wojtycza Janusz Piotr	Dzieje Związku Harcerstwa Polskiego i jego rola wychowawcza	cykl	nauki historyczne

Źródło: opracowanie własne.

Wymienione w tabeli prace/ cykle są:

- porównawczym studium socjologicznym zbiorowości instruktorów ZHP opisującym determinanty aktywności społecznej;
- opisem miejsca i roli wychowania fizycznego i wychowania do obronności w ZHP;
- rekonstrukcją dziejów harcerstwa polskiego w okresie 1944-1990;
- opisem działań młodzieży z środowisk i organizacji harcerskich w Polsce i za granicą wobec komunistów po II wojnie światowej;
- pisem dziejów ZHP wraz z jego rolą wychowawczą.

Pięć z sześciu wymiennych prac/cykli zostało opublikowanych są to prace: Adamskiego Władysława, Maszczaka Tadeusza, Głowackiej-Sobiech Edyty Agnieszki, Barana Adama Franciszka, Wojtycza Janusza Piotra. Poniżej prezentuję krótkie streszczenie niniejszych publikacji¹:

1971, monografia, **Adamski Władysław**, *Determinanty aktywności społecznej. Porównawcze Studium socjologiczne zbiorowości instruktorów ZHP*. Warszawa Państwowe Wydawnictwo Naukowe, recenzja wydawnicza Jerzy J. Wiatr, ss. 287.

„Poszukiwania koncepcyjne zmierzały do uzyskania w wyniku badań możliwie wszechstronnych informacji o determinantach aktywności społecznej instruktorów ZHP. Zmierzano do odpowiedzenia na dwa pytania: 1. Jakie czynniki determinują aktywność społeczną instruktorów ZHP? 2. Jakie typy działacza społecznego funkcjonują i kształtują się w tej organizacji? Pierwszy problem badawczy badano głównie w oparciu o materiał statystyczno-ankietowy, drugi zaś poprzez uzyskane materiały o charakterze pamiętnikarskim². Zbiorowość instruktorów próby badawczej stanowili: uczestnicy konkursu- 602 osoby, uczestnicy ankiety pocztowej 1595, przy

¹ Tych, do których udało mi się dotrzeć.

² W. Adamski, *Determinanty aktywności społecznej. Porównawcze Studium socjologiczne zbiorowości instruktorów ZHP*, Warszawa 1971, s.41.

zbiorowości ogólnopolskiej instruktorów ZHP według stanu z dnia 1 grudnia 1967 roku, 66860 osób³. Ankieta- zastosowano dobór celowy ankietę wysłano do wszystkich społecznych instruktorów harcerskich zamieszkujących w wybranej grupie powiatów, reprezentujących trzy poziomy rozwoju cywilizacyjnego⁴. Z ogólnej liczby 4150 ankiet wysłanych pod adresy dostarczone przez władze ZHP z 29 powiatów, do dnia 15 lipca 1968 r. otrzymano bez jakichkolwiek monitów 1724 wypełnionych ankiet, co stanowi 41,5% ogółu rozesłanych ankiet. Z tej liczby wyłączono w dalszym opracowaniu 114 ankiet⁵. Materiał pamiętnikarski- pozyskano materiał na drodze publicznego konkursu⁶, liczba uczestników konkursu 602⁷. Wnioski i spostrzeżenia końcowe: orientacja społecznikowska jest dominującym nurtem aktywności instruktorskiej, rozpatrywanej łącznie w wymiarach dobrowolności i bezinteresowności indywidualnego uczestnictwa⁸. Aktywność społeczna mierzona dobrowolnością i bezinteresownością uczestnictwa wykazuje ścisły związek z cechami biograficznymi i usytuowaniem środowiskowym instruktorów. Wśród czynników środowiskowych, sprzyjających wysokiej dobrowolności i bezinteresowności wybijają się: miejskie pochodzenie instruktora i miejskie środowisko aktywności społecznej; zaś wśród czynników biograficznych-uczniowska i nienauczycielska pozycja społeczno-zawodowa instruktora (...). Zdecydowanie ujemną zależność wobec dobrowolnej i bezinteresownej aktywności wykazuje wykonywanie zawodu nauczycielskiego i pochodne wobec niego wyższe od przeciętnego wykształcenie, a przede wszystkim- chłopskie pochodzenie społeczne instruktora i więc jako środowisko wychowawcze i zarazem środowisko aktywności społecznej w harcerstwie⁹. Zespół kulturalno-organizacyjnych i środowiskowych czynników aktywności, rozpatrywanych przez pryzmat pozycji społeczno-zawodowej badanych, pozwala wyróżnić trzy typy instruktorów harcerskich. Są to: uczniowie i studenci, nauczyciele oraz pracujący zawodowo poza nauczycielstwem¹⁰. Analiza dominujących osobowościowo-kulturowych czynników aktywności- przeprowadzona w oparciu o wypowiedzi pamiętnikarskie- pozwala wzbogacić typologię instruktorów harcerskich. Obejmuje ona pięć typów wydzielonych

³ Tamże, s. 103.

⁴ Tamże, s. 6.

⁵ Tamże, s. 99.

⁶ Tamże, s. 91.

⁷ Tamże, s. 103.

⁸ Tamże, s. 273.

⁹ Tamże, s. 24-275.

¹⁰ Tamże, s. 275.

za pomocą takich czynników aktywności, jak: potrzeba zabawy i partnerstwa; potrzeby wychowawcze i poszukiwanie uznania u wychowanków; potrzeby wychowawcze i wrażliwość na uznanie ze strony środowiska dorosłych skłonności organizacyjno-przywódcze i dążność do doskonalenia własnego charakteru; przywiązanie do tradycji harcerskich oraz abstynencja”¹¹.

1979, monografia, **Maszczyk Tadeusz, Wychowanie fizyczne w harcerstwie**, Wydawnictwo AWF, Warszawa, ss. 208

Głównym celem pracy było „określenie miejsca i roli wychowania fizycznego w harcerstwie, w trzech kręgach działania tej organizacji: w codziennej pracy drużyn harcerskich, na letnich i zimowych obozach oraz alertach naczelnika ZHP”¹². Sformułowano następujące pytania badawcze: „1. Jakie czynniki determinują pełną realizację zadań programowych z wychowania fizycznego w działalności ZHP”¹³, 2.

W jakim stopniu plany pracy drużyn harcerskich uwzględniają postulaty w dziedzinie wychowania fizycznego precyzowane przez Główną Kwaterę ZHP? 3. W jakim stopniu zadania z wychowania fizycznego zawarte w planach pracy realizowane są w codziennej działalności drużyn i obozów harcerskich? 4. Które z form aktywności ruchowej cieszą się największą popularnością wśród harcerzy? 5. Jakie formy i metody pracy w dziedzinie wychowania fizycznego najbardziej sprzyjają zdobywaniu sprawności oraz odznak sportowych i turystycznych przez harcerzy? 6. W jaki sposób- zdaniem harcerzy, drużynowych i instruktorów wychowania fizycznego- należałoby wzbogacić programową działalność ZHP w dziedzinie wychowania fizycznego?”¹⁴

Badania przeprowadzono za pomocą „analizy materiałów źródłowych i badań ankietowych, obserwacji uczestniczącej i zewnętrznej oraz analizy statystycznej zebranego materiału”¹⁵. Liczebność badanej próby wynosiła łącznie 7840 osób (980 osób z obszaru codziennej działalności drużyn harcerskich, 3920 z obszaru obozy harcerskie uczestnicy letnich obozów harcerskich, 980 z obszaru obozy harcerskie uczestnicy zimowych obozów harcerskich, 1960 harcerzy z obszaru XII Alert ZHP¹⁶). „Aby uzyskać pogłębiony obraz realizacji zajęć sportowo0relkracyjnych na obozach harcerskich, badaniami

¹¹ Tamże, s. 276.

¹² T. Maszczyk, *Wychowanie fizyczne w harcerstwie*, Warszawa 1979, s. 6.

¹³ Tamże, s. 6.

¹⁴ Tamże, s. 7.

¹⁵ Tamże, s. 68.

¹⁶ Tamże, s. 69.

objęto również instruktorów wychowania fizycznego: 196 z obozów letnich i 49 z zimowisk (obok instruktora wychowania fizycznego w badaniach uczestniczyło 20 losowo wybranych uczestników danego obozu¹⁷).

„1. Badania wskazują, że realizacja założeń programowych w dziedzinie wychowania fizycznego płynące z GK ZHP przebiega najpomyślniej na obozach letnich oraz w toku akcji podejmowanych okazjonalnie przez ZHP (np. alerty Naczelnika ZHP). Największe dysproporcje w ich urzeczywistnianiu dostrzega się w codziennej działalności zastępów i drużyn harcerskich oraz podczas obozów zimowych.

2. Rolę wychowania fizycznego w ZHP trzeba widzieć jako podstawę rozwoju aktywności ruchowej harcerzy zarówno na zbiórkach zastępów i drużyn, jak i w toku harcerskich akcji: letniej i zimowej, postulując:

- a. indywidualizację zajęć ruchowych,
- b. zwiększenie swobody wyboru form w trakcie całorocznej pracy zastępów i drużyn,
- c. zachowanie właściwej proporcji między ruchem spontanicznym, dobrowolnie wybieranym, a ujednoliconymi formami zajęć ruchowych pod kierunkiem drużynowego lub instruktora wychowania fizycznego.

3. W celu zapewnienia powszechnego udziału młodzieży harcerskiej w zajęciach ruchowych oraz skuteczności procesu wychowawczego należy:

- a. w większym niż dotąd stopniu stosować formy i metody pracy uwzględniające indywidualne potrzeby i możliwości rozwojowe oraz zainteresowania harcerzy¹⁸,
- b. stwarzać jak najwięcej sytuacji wychowawczych aktywizujących harcerki do czynnego udziału w różnorodnych zajęciach sportowo-rekreacyjnych.

4. Skutecznym czynnikiem zapewniającym pełne zaangażowanie harcerzy w urzeczywistnianiu zadań programowych jest idea współpartnerstwa i współuczestnictwa członków harcerskiej społeczności w procesie tworzenia nowego modelu wychowania fizycznego w ZHP.

5. Ranga wychowania fizycznego w ZHP, ze względu na swoje ideowo-wychowawcze i rekreacyjno-kreatywne funkcje, powinna stale wzrastać. Dalsze doskonalenie form i metod pracy w tej dziedzinie wymaga między innymi:

¹⁷ Tamże, s.70.

¹⁸ Tamże, s. 167.

- a. szerszej popularyzacji istniejącego systemu sprawności i odznak sportowych i turystycznych,
 - b. pełnej integracji z sojusznicznymi organizacjami zwłaszcza z SZS, LZS, TKKF oraz szkolną służbą zdrowia i komitetem rodzicielskim,
 - c. lepszego wyposażenia w sprzęt i urządzenia sportowo-rekreacyjne.
6. Prowadzone przez nas badania dowiodły, że zarówno drużynowi, jak i instruktorzy wychowania fizycznego na obozach harcerskich nie stanowią jednorodnej, pod względem struktury wiekowej, poziomu wykształcenia i wykonywanego zawodu, grupy. Sytuacja taka wywołuje szereg trudności w przyjęciu jednolitej koncepcji kształcenia kadry dla potrzeb wychowania fizycznego w ZHP. Wychodząc z powyższych przesłanek sadzimy, że przygotowanie kadry do pracy w zastępach, drużynach czy na obozach powinno pójść trzema torami poprzez:
- a. szkolenie młodzieżowych organizatorów sportu na terenie szkół lub obozów,
 - b. włączenie studentów, zwłaszcza uczelni wychowania fizycznego, do pracy instruktorskiej wyrażające się w powołaniu do życia studenckich kół instruktorskich, utworzeniu¹⁹ specjalizacji w zakresie pracy w harcerstwie oraz wprowadzeniu obowiązkowych praktyk pedagogicznych na obozach harcerskich,
 - c. opracowanie i realizację koncepcji programu doksztalcenia i doskonalenia funkcjonującej obecnie kadry instruktorskiej.

Kierunki poszukiwań na tym polu powinny być, naszym zdaniem, w większym niż dotąd zakresie wspierane wnikliwymi badaniami naukowymi nad problemami harcerskiego wychowania fizycznego²⁰.

7. Dużą pomocą w codziennej pracy drużynowych i instruktorów wychowania fizycznego na obozach harcerskich mogą stać się specjalne poradniki zawierające, między innymi, informacje na temat biologicznych funkcji organizmu oraz zasad organizacji czasu wolnego dzieci i młodzieży. Wychowanie fizyczne w harcerstwie było bowiem pozbawione dotąd wsparcia teoretycznego. Dawali temu wyraz- w toku prowadzonych badań- drużynowi i instruktorzy, postulując zarazem wydanie teoretycznych

¹⁹ Tamże, s. 168.

²⁰ Por. J. Jonkisz, *Perspektywy eksperymentów i badań naukowych w dziedzinie sportu i turystyki w ZHP*, „Zeszyty Naukowe WSWF we Wrocławiu”, Wrocław 1970, nr 7.

i metodycznych opracowań ułatwiających właściwą organizację procesu wychowania fizycznego w ZHP²¹.

2013, monografia, **Głowacka-Sobiech Edyta Agnieszka**, *Harcerstwo w Polsce w latach 1944-1990*; Wydawnictwo Naukowe UWM, recenzent wydawniczy Bogusław Śliwerski, ss. 379

„Książka przedstawia dzieje polskiego harcerstwa w latach 1944-1990. Po wojnie harcerstwo stało się obszarem wzmożonego zainteresowania nowej „ludowej” władzy. Działania aparatu przemocy na tym polu były zresztą zauważalne już od 1944 roku. I to nie tylko w stosunku do harcerstwa, ale także innych organizacji młodzieżowych i instytucji oświatowych. Dlatego z chwilą zakończenia wojny rozpoczęła się walka o polskie harcerstwo. I trwała ona, z różnym natężeniem i rezultatami, aż do likwidacji Związku Harcerstwa Polskiego pięć lat później. W latach 1948-1950 trwał proces brutalnego niszczenia polskiego skautingu: potępiono wówczas i zanegowano całość ideowego i pedagogicznego dorobku ruchu harcerskiego. Zmiany, jakie dokonywały się w 1956 roku w całym kraju, odcisnęły także swoje piętno na organizacjach młodzieżowych, w tym na harcerstwie. Najsilniejszym akordem przemian był Łódzki Zjazd Działaczy Harcerskich, który, obradując w dniach 8-10 grudnia 1956 roku, doprowadził do odrodzenia Związku Harcerstwa Polskiego i jego trwania aż do końca Polski Ludowej. Książka pokazuje także fenomen polskiego harcerstwa, które w latach Polski Ludowej, pomimo wielu zamachów ze strony władz na swoją niezależność i apolityczność, zachowało świeżość i było atrakcyjne dla młodzieży, która niezmiernie rzadko brała sobie do serca odgórne wytyczne władz. I im niższa struktura i jednostka harcerstwa, tym mniej widoczny był ów niepokojący wpływ polityki. Wartości harcerskie były ponadto wyznawane przez ludzi, którzy pozostawali, z przyczyn politycznych głównie, poza organizacją”²²

2015, cykl, **Baran Adam Franciszek**, *Młodzież wobec komunizmu po II wojnie światowej, na przykładzie środowisk i organizacji harcerskich w Polsce i za granicą*.

Na cykl składają się trzy monografie, jedna książka pod redakcją, sześć publikacji w wydawnictwach zbiorowych, dwie publikacje naukowe w czasopismach międzynarodowych i krajowych, jedno opracowanie.

²¹ T. Maszczak, *Wychowanie...*, s. 169.

²² <http://nauka-polska.pl/dhtml/raporty/praceBadawcze?rtype=opis&lang=pl&objectId=288960>, z dn. 6.08.2016.

Monografie

2009, *Profesor Strzembosz. Historyk Armii Krajowej, harcerz i wychowawca*, Oficyna Wydawnicza Rytm, Warszawa, ss. 240.

Książka „oparta została przede wszystkim na literaturze przedmiotu oraz wybranych, źródłach. Składa się ona z sześciu rozdziałów o charakterze problemowym, ukazując głównego bohatera z kilku wybranych perspektyw, przede wszystkim: pochodzenia i związków rodzinnych, aktywności zawodowej i społecznej oraz opisu kroniki i wydarzeń, które miały miejsce już po śmierci profesora T. Strzembosza w 2004 roku²³.

2012, współautorska z G. Motyka, R. Wnuk, T. Stryjek, *Wojna po wojnie. Antysowieckie podziemie w Europie Środkowo-Wschodniej w latach 1944-1953*, Wydawnictwo Naukow Scholar, instytut Polityczny OAN, Muzeum II Wojny Światowej, Gdańsk-Warszawa, ss. 666.

W rozdziale „Młodzieżowa konspiracja antysowiecka. Porównanie antykomunistycznych konspiracyjnych organizacji i grup młodzieżowych w Polsce i na terenie ZSRS w latach 1944–1953” zaprezentowano badania realizowane w ramach grantu. „Wynika z nich m.in., że ustalone statystyki dotyczące Polski (blisko 1 tys. Organizacji skupiających ponad 10 tys. osób) dwukrotnie przewyższają wszystkie znane inicjatywy o podobnym charakterze w powojennych, zachodnich, republikach Związku Sowieckiego, a wielokrotnie w porównaniu z danymi dotyczącymi poszczególnych republik. Niemniej, populacja zaangażowanych w Polsce (ok. 0,2 proc. w grupie wiekowej 14-25 lat), podobnie jak wszędzie, gdzie nadano zjawisko powojennej konspiracji młodzieżowej, jest rażąco niska²⁴. (...) Metody i formy działalności antykomunistycznych organizacji i grup młodzieżowych na terenie Związku Sowieckiego w latach 1944-1953 były bardzo zbliżone. Dominowała pomoc zbrojnemu podziemiu i samoistne inicjatywy wypływające z pobudek patriotycznych- głównie młodzieży szkół średnich i studentów²⁵. Badania archiwalne i analizy opracowań wyłoniły też interesujące wnioski o charakterze ogólnym. Po pierwsze, młodzieżowe organizacje antykomunistyczne (antysowieckie) były istotnym

²³ Załącznik do autoreferatu Adama Franciszka Barana, do Wniosku z dnia 24 kwietnia 2014 r o przeprowadzenie postępowania habilitacyjnego w dziedzinie: nauki humanistyczne, w dyscyplinie: historia, s. 10.

²⁴ Tamże, s. 6.

²⁵ Tamże, s. 7.

składnikiem powojennego obrazu w sowieckiej strefie wpływów. Nie mogą „konkurować” w żaden sposób z konspiracją zbrojną, ale ich rola w zmieniającej się z czasem formule walki z okupantem była istotna i jak każdy przejaw, motywowany odruchem patriotyzmu, zasługuje na należyty szacunek. Po drugie organizacje działające na terenie powojennej Polski nie były ewenementem w skali Europy Środkowo-Wschodniej- ten pogląd należy zweryfikować, ponieważ podobne inicjatywy występowały w byłych zachodnich republikach Związku Sowieckiego, co najmniej do początku lat 60. XX wieku. Potwierdzają to źródła oraz nieliczne opracowania i książki, a najliczniejsze struktury odnotowano na Zachodniej Ukrainie, na Litwie i w Estonii. Po trzecie, skala zaangażowania antysowieckiego, na tle ogółu populacji młodzieży była jednak niewielka- w Polsce na poziomie 0,2 proc., na terenie zachodnich republik Związku Sowieckiego przypuszczalnie jeszcze mniej. Statystyki członkowskie Komsomołu czy polskiego Związku Młodzieży Polskiej (przy całej ułomności tego argumentu: wiarygodność danych, motywacja przynależności, itd.) potwierdzają, że poziom oddziaływania sowietyzacji (np. poprzez edukację, walkę z religią katolicką czy przynależność do struktur prokumunistycznych) był znaczący. Po czwarte, konspirująca młodzież, która wpadła w sidła bezpieki nie mogła liczyć na pobłażliwość systemu. W wielu przypadkach traktowano nieletnich jako dorosłych, torturowano, zasądzano nie tylko kary wieloletniego więzienia, ale także kary śmierci. Należy też pamiętać, że niewiele jednostek dożyło „wolności” na przykład po odbyciu kary 25 lat w sowieckich łagrach. Po piąte, inaczej niż w państwach bałtyckich, nie są mi znane przypadki, aby uczestnicy powojennej konspiracji młodzieżowej w Polsce byli później znaczącymi dysydentami²⁶.

2014, *Od pieriestrojki do Karty Polaka. Środowiska i organizacje polskiego harcerstwa na terenie ZSRR i po jego rozpadzie*, Instytut Studiów Politycznych PAN, Warszawa, ss. 421.

„Głównym celem niniejszej książki jest ukazanie działalności polskiego harcerstwa na terenie ZSRR i po jego rozpadzie w 1991 r. Prezentowane zagadnienie obejmuje zasięgiem badawczym: Łotwę, Litwę, Białoruś, Ukrainę, Kazachstan, Mołdawię i Estonię, ukazując dzieje środowisk i organizacji harcerskich w okresie ważnych przemian społeczno-politycznych tej części Europy (upadku komunizmu i ZSRR

²⁶ Tamże, s. 7.

oraz odbudowy i kształtowania się suwerennych państw). Przy czym w przypadku Łotwy, Litwy i Estonii mamy do czynienia z odrodzeniem harcerstwa, które tam²⁷ działało jeszcze w okresie międzywojennym, natomiast jeśli chodzi o Białoruś, Ukrainę, Kazachstan i Mołdawię, to w tych krajach polskie harcerstwo dopiero powstało po 1989 r., choć na terenach zachodniej Białorusi i Ukrainy Zachodniej struktury skautowe i harcerskie były już tam obecne od 1918 r., tj. w granicach II Rzeczypospolitej i w konspiracji podczas II wojny światowej. Książka składa się z pięciu rozdziałów. Pierwsze cztery opisują w chronologicznej kolejności historię i działalność środowisk oraz organizacji polskiego harcerstwa na Łotwie, Litwie, Białorusi i Ukrainie. Natomiast w rozdziale piątym przedstawiam zbiorczo dzieje drużyn polskich w Kazachstanie, Mołdawii i Estonii jako struktur nielicznych i nieposiadających rozbudowanych struktur organizacyjnych na terenie całego kraju. Poszczególne rozdziały pracy ukazują najważniejsze wydarzenia i dzieje polskiego harcerstwa na Wschodzie na przestrzeni lat od roku 1989 do drugiej połowy 2007 r., z uwzględnieniem charakterystycznych momentów. Każdy rozdział rozpoczyna się krótkim wprowadzeniem, prezentującym historię oraz sytuację i organizację mniejszości polskiej na danym terenie. Część merytoryczną pracy uzupełniają m.in. dokumenty źródłowe zebrane w aneksach²⁸.

Książki pod redakcją:

1. 2009, *Od zniewolenia do wolności. Studia historyczne*, Instytut Studiów Politycznych PAN, Collegium Civitas, Polskie Radio Białystok, Warszawa-Białystok, ss. 499
- „Książka składa się z tekstów opracowań przygotowanych przez byłych uczniów sp. Profesora Tomasza Strzembosza, a zaprezentowana w niej różnorodna tematyka²⁹ nie miała świadczyć tylko o zainteresowaniach badawczych autorów, ale także o *spectrum* zagadnień, którymi zajmował się nasz Mistrz. W tomie tym (...) zamieściłem autorskie opracowanie pt. „Stanisław Broniewski „Orsza” wobec wydarzeń harcerskich w Polsce z lat 1980-1983”³⁰.

Publikacje w wydawnictwach zbiorowych:

²⁷ Tamże, s. 3.

²⁸ Tamże, s. 4.

²⁹ Tamże, s. 11.

³⁰ Tamże, s. 11.

- 2007, *Polityka władz naczelnych ZHP poza granicami Kraju wobec harcerstwa w Polsce w latach (1980-1990), Emigracja polska wobec problemów przebudowy i sowietyzacji Kraju po drugiej wojnie światowej*, ss. 453-464.
- „Artykuł jest rozwinięciem jednego z wątków poruszanych w” rozprawie doktorskiej „Niepokorni i niezależni. Walka o kształt harcerstwa w Polsce (1980-1990)” z 2005 roku „Istotne, że oprócz odwołań do znanej literatury zawiera informacje ze źródeł wywołanych, czyli listów, jakie Autor wymienił z uczestnikami zdarzeń. Drugim źródłem są czasopisma harcerskie wydawane zagranicą”³¹.
- 2009, *Stanisław Broniewski „Orsza” wobec wydarzeń harcerskich w Polsce z lat 1980-1983, Od zniewolenia do wolności. Studia historyczne*, ss. 361-383.
- Opracowanie „będące poprawionym i uzupełnionym fragmentem jednego rozdziału mojej rozprawy doktorskiej (który nie wszedł do książki podoktorskiej). Starłem się w nim ukazać rolę byłego Naczelnika Szarych Szeregów w okresie pierwszej „Solidarności” i stanu wojennego w PRL, jaką odegrał w środowiskach harcerskich działających na rzecz odnowy harcerstwa i kształtu ZHP zawłaszczonego ówczesnie przez komunistów. Celem pośrednim publikacji była zachęta do dalszych badań nad biografią harcmistrza”³².
- 2009, *Harcerstwo niezależne. Od Niezależnego Ruchu Harcerskiego do Związku Harcerstwa Rzeczypospolitej, „Jesteście naszą wielką szansą”. Młodzież na rozstajach komunizmu 1944-1989*, ss. 203-215.
- „Jest streszczeniem rozdziału pierwszego i drugiego”³³ rozprawy doktorskiej „Niepokorni i niezależni. Walka o kształt harcerstwa w Polsce (1980-1990)” z 2005 roku.
- 2010, *W cieniu „Solidarności”. Harcerstwo „niepokorne” i niezależne w Polsce 1980-1990, „Solidarność” 1980-1990*, vol. 7, ss. 331-357.
- Celem głównym tego opracowania było ukazanie ówczesnego stanu wiedzy na temat związków „niepokornego” i niezależnego harcerstwa w Polsce w latach 1980-1990 z NSZZ „Solidarność”, a pośrednim- ustalenie najnowszego bilansu wiedzy dotyczącego harcerstwa o charakterze opozycyjnym tamtego okresu wobec uzależnionych od komunistów władz naczelnych Związku Harcerstwa Polskiego. Z tego powodu swoją

³¹ M. Mazur, *Ocena dorobku naukowego i habilitacyjnego cyklu tematycznego dr Adama F. Barana* pt. „Młodzież wobec komunizmu po II wojnie światowej na przykładzie środowisk i organizacji harcerskich w Polsce i zagranicą”, z 12 sierpnia 2014, s. 8.

³² Załącznik do autreferatu Adama Franciszka Barana..., s. 12.

³³ S. Jankowiak, *Ocena dorobku naukowego dra Adama F. Barana w związku z postępowaniem habilitacyjnym* z 28.10.2014, s. 2.

publikację oparłem nie tylko o wyniki zaprezentowane w rozprawie doktorskiej, ale także uzupełnione o historiografię z lat 2005-2009, omówioną szczegółowo w części wstępnej tej publikacji (s.333-339). W mojej ocenie istotnymi były też wysunięte wówczas postulaty badawcze m.in. ustalenie roli kierownictwa ZHP i jego szczebli lokalnych (chorągwi, hufców) z opisywanego czasu, w transmisji „wychowawczych planów” komunistów, ale też wykorzystywania struktur ZHP do walki z harcerską opozycją (we współpracy lub z inspiracji Służby Bezpieczeństwa i Urzędu do Spraw Wyzwań) oraz enklaw postaw przyzwoitych w tej organizacji³⁴.

2010, *„Emigracyjny ZHP” jako inspirujący ośrodek wrogich elementów w Polsce w latach 1945-1957, Tajny oręż czy ofiary zimnej wojny? Emigracje polityczne z Europy Środkowej i Wschodniej*, ss. 175-186.

W opracowaniu tym starano się wykazać „m.in., że samo istnienie powojennych struktur Związku Harcerstwa Polskiego poza granicami Kraju (z siedzibą władz w Londynie) było dla komunistów w Polsce nie do zniesienia. Nie tylko oskarżano tę organizację o rolę inspirującą, lecz „wskazywano” niejednokrotnie, że knuło, wciągało do konspiracji, przekazywało na ten cel stosowne fundusze, szkoliło kolejnych szpiegów i stanowiło istotną przeszkodę nie tylko w przejęciu krajowego harcerstwa, ale też w pokojowej egzystencji i rozwoju młodego pokolenia w Polsce Ludowej. W pierwszej kolejności, na tle działalności reaktywowanego w grudniu 1944 roku przez PKWN krajowego ZHP, starałem się ukazać sytuację konspiracyjnych organizacji harcerskich, związanych ideowo i organizacyjnie z rządem polskim w Londynie oraz dylematy i wybory kilku czołowych instruktorów harcerskich, związane z sytuacją w jakiej znalazła się Polska po zakończeniu II wojny światowej. Wobec nieprzerwanej, powojennej działalności konspiracyjnej struktur Harcerstwa Polskiego (tzw. „Hufców Polskich”), wywodzących się z katolicko-narodowego nurtu w przedwojennym ZHP i organizacji odrębnej od wojennych Szarych³⁵ Szeregów, zasadnym było ukazanie represji systemu wobec jej kierownictwa z lat 1945-1947 (z tym, że byłego naczelnika HP, hm. Witolda Sawickiego, wówczas wykładowcę prawa na KUL aresztowano ponownie jeszcze w maju 1952 roku). Nie bez znaczenia było także ukazanie ówczesnych relacji pomiędzy władzami krajowego

³⁴ Załącznik Autoreferat Adama Franciszka Barana..., s. 11.

³⁵ Tamże, s. 8.

ZHP a przedstawicielami międzynarodowego skautingu, wobec faktu istnienia „konkurencyjnych” harcerskich struktur na emigracji. Co ciekawe, gdy w 1951 roku komuniści dokończyli formalny proces likwidacji krajowego ZHP (od tej chwili struktury ZHPpgk stały się jedyną prawną strukturą, która zachowała ciągłość dziejów przedwojennej organizacji i jej prawnych podstaw) polskie organy bezpieczeństwa nadal wykazywały się operacyjnie m.in. za pomocą prób wprowadzenia w szeregi ZHPpgk agentury lub „poszukiwania” jej inspirującej roli wśród reprezentantów tzw. drugiej konspiracji harcerskiej i nie tylko. Nie dziwi, zatem, że wobec wcześniejszych doświadczeń krótkotrwałe kontakty przedstawicieli odrodzonego po Październiku '56 ZHP z władzami ZHPpgk miały charakter poufny i nieoficjalny³⁶.

2013, *Niebanalny życiorys - Stanisław Broniewski (1915-2000), Młodość przeżywa się raz! „Orszy” gawędy o wychowaniu*, ss. 277-294.

Esej „ostatecznie pozbawiony aparatu źródłowego ze względu na przyjęte założenia redakcyjno-wydawnicze. (...) obok bohaterskiego życiorysu harcerskiego z lat 1939-1944 starałem się ukazać także cywilizacyjną postawę i wybory „Orszy” (m.in. pracę zawodową, zaangażowanie społeczne) od chwili zakończenia II wojny światowej do 1989 roku. Niemniej ważny, był także opis okresu pierwszej dekady Trzeciej Rzeczypospolitej, w którym S. Broniewski doczekał się nie tylko najwyższych szczytów państwowych (od 1995 roku był kawalerem Orderu Orła Białego), ale też nadal pełnił swoją służbę m.in. w ramach Stowarzyszenia Szarych Szeregów, Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa czy Kapituły Orderu Orła Białego i Kapituły Orderu Wojennego *Virtuti Militari*³⁷.

Publikacje naukowe w czasopiśmie międzynarodowych i krajowych

2006, *Harcerstwo na progu XXI wieku. Wychowawcza funkcja organizacji pozaszkolnych*, *Ethos*, vol. 3, ss. 177-185.

Jest to próba „zarysowania miejsca harcerstwa w złożonej strukturze społeczeństwa obywatelskiego Trzeciej Rzeczypospolitej oraz wśród pozaszkolnych organizacji dzieci i młodzieży”. Z artykułu wynika m.in. „po 1989 roku nastąpiła prawdziwa erupcja niezależnych inicjatyw społecznych i w powszechnej ocenie organizacje pozarządowe stanowią dziś jeden z filarów społeczeństwa obywatelskiego,

³⁶ Tamże, s. 9.

³⁷ Tamże, s. 12.

a w niektórych dziedzinach życia publicznego stały się już praktycznie niezastąpione. W październiku 1998 roku badania Centrum Badań Opinii Społecznej wykazały, że dwie trzecie badanych najlepiej oceniały rolę wychowawczą harcerstwa, szkoły i Kościoła, uznając jednocześnie, że instytucje te pomagają rodzinie we właściwym wychowaniu dzieci. Niemniej szczegółowe badania w krakowskich szkołach ponadpodstawowych wskazywały, że pośród dziedzin zainteresowań uczniów w czasie³⁸ wolnym od zajęć szkolnych wybór zaangażowania w organizacje młodzieżowe sytuował się poniżej jednego procentu ogółem. Na tym tle zaangażowanie dzieci i młodzieży w działalność harcerską można ocenić przez dynamikę zmian jego liczebność. Pod koniec 1990 roku organizacje harcerskie i skautowe działające w Polsce liczyły ogółem około 933 tysięcy członków, ale już dwa lata później tylko 553 tysięcy. Co ważne, ta negatywna tendencja trwała jeszcze ponad dziesięć lat, aby względnie ustabilizować się na poziomie ogólnym około 159 tysięcy (dane z 2004 roku). Mając na uwadze, że opisana dynamika zmian może wynikać z tendencji przechodzenia z „ilości” w „jakość” (wersja optymistyczna) lub jest realnym odzwierciedleniem narastania wśród dzieci i młodzieży postaw konsumpcyjnych i konformistycznych (wersja pesymistyczna) w artykule zwracałem uwagę na fakt, że harcerstwo aby być „konkurencyjne” musi wyczuwać puls” aktualnych czasów. Z tym, że odpowiadając na nowe wyzwania cywilizacyjne, aby wyprzedzać inne organizacje w swoim innowacyjnym działaniu, harcerstwo winno pamiętać zawsze o wzorcach z przeszłości, gdyż niewiele jest takich organizacji w naszym kraju, a i na świecie, które mogą poszczycić takim dorobkiem³⁹.

2013, *Pokolenie ubeckich kazamatów i sowieckich łagrów. Środowiska i organizacje byłych młodocianych więźniów politycznych okresu stalinowskiego w Polsce po 1989 r. oraz podobne struktury i inicjatywy w Europie Wschodniej (rekonesans badawczy)*, Krakowski Rocznik Historii Harcerstwa, vol. 9, ss. 23-40.

„Z opracowania tego wynika m.in., że pierwotny stan badań nad zagadnieniem konspiracyjnych organizacji młodzieżowych w Polsce wynikał przede wszystkim z inicjatyw wpływających od bezpośrednich świadków tych wydarzeń, indywidualnie lub w sposób

³⁸ Tamże, s. 13.

³⁹ Tamże, s. 14.

zorganizowany („Jaworzniacy” - Związek Młodocianych Więźniów Politycznych lat 1944-1956, środowisko kobiet przy Związku Więźniów Politycznych Okresu Stalinowskiego czy Komisja Historyczna Stowarzyszenia Szarych Szeregów). Co ważne, skala aktywności tych osób i struktur na przestrzeni 20 lat w Polsce jest nieporównywalna z podobnymi inicjatywami kombatanckimi lub środowiskowymi w Europie Wschodniej. Nie może, zatem dziwić, że aktualnie także powojenna antykomunistyczna konspiracja młodzieżowa cieszy się coraz większą estymą wśród przedstawicieli młodego pokolenia Polaków (w tym harcerek i harcerzy). Ważna jest także świadomość, że antykomunistyczne postawy polskiej młodzieży w okresie stalinizmu nie były osamotnione i są wspólnym doświadczeniem także innych krajów Europy Środkowo-Wschodniej, które znalazły się w sowieckiej strefie wpływów w konsekwencji II wojny światowej⁴⁰

Opracowanie

2006, *Refleksje o harcerstwie i wychowaniu*, ZHR Poznańczyk Sp. zoo, Warszawa-Poznań, Tomasz Strzembosz, ss. 264.

„Głównym celem tej publikacji było przypomnienie postaci byłego przewodniczącego ZHR, a później Honorowego Przewodniczącego ZHR oraz jego poglądów z lat 1989-2004 na harcerstwo i wychowanie. Książka ta, oparta na dokumentach organizacyjnych ZHR oraz wybranej publicystyce profesora T. Strzembosza z tego okresu, stawia też za cel przypomnienie o sprawach, które w mojej ocenie nie straciły na aktualności i z perspektywy czasu potwierdzały tylko ich wagę (np. granice posłuszeństwa, patriotyczną przyzwoitość, szacunek dla ideowych przeciwników, korozję autorytetów, ideowość w działaniu społecznym, nowe wyzwania, role rodziny, zawodowa uczciwość itp.)⁴¹.

2016, cykl, **Wojtycza Janusz Piotr**, *Dzieje Związku Harcerstwa Polskiego i jego rola wychowawcza*⁴².

⁴⁰ Tamże, s. 13.

⁴¹ Tamże, s. 9.

⁴² Autoreferat przedstawiający opis dorobku habilitanta i osiągnięć naukowych dołączony do wniosku Janusza Wojtyczy z dnia 7 lipca 2015 o przeprowadzenie postępowania habilitacyjnego w dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie historia.

Na cykl składa się 66⁴³ publikacji. Pięć⁴⁴ monografii⁴⁵, czternaście prac pod redakcją, dwadzieścia jeden artykułów⁴⁶ oraz dwadzieścia siedem biogramów. Ze względu na znaczną liczbę publikacji w cyklu, scharakteryzowałam monografie oraz prace pod redakcją⁴⁷ oraz wymieniam całość cyklu publikacji powiązanych tematycznie wykazane w auto-referacie Janusza Piotra Wojtycza.

Monografie

1. i 2. 2001, *Materiały do historii Krakowskiej Chorągwi Harcerstwa w latach 1959–1962*, Kraków, Poczta Harcerska nr 122 w Skawinie, ss. 78 oraz 2000, współautorska z Rybski B., *Materiały do historii Krakowskiej Chorągwi Harcerstwa w latach 1956–1959, Komenda Chorągwi Krakowskiej ZHP im. T. Kościuszki*, Kraków, ss. 92.

Materiały zawierają „struktury Krakowskiej Chorągwi Harcerstwa oraz obsady funkcji w komendzie chorągwi i komendach podległych jej hufców”⁴⁸.

3. 2001, *Studia i materiały z dziejów przysposobienia wojskowego w Polsce w latach 1918–1926*, Kraków, Wydawnictwo Naukowe Akademii Pedagogicznej, ss. 214. Publikacja podzielona jest na dwie części. W pierwszej części przedstawiono „zagadnienia ogólne mające na celu wprowadzenie czytelnika w całokształt problematyki przysposobienia wojskowego. Zaprezentowano zwłaszcza problemy, związane z kierowaniem nim w skali całego kraju. Zamieszczono tam również informację o materiałach archiwalnych, dotyczących tego zagadnienia, znajdujących się w zespole ZHP Archiwum Akt Nowych. Pierwsza część w drugiej umieszczono materiały źródłowe do dziejów przysposobienia wojskowego w Polsce w latach 1918–1926. (...) Druga część zawiera wybór materiałów źródłowych, pogrupowanych w następujące działy: projekty ustaw dotyczących p.w.; akty prawne regulujące materię statutową organów doradczych ministerstw w sprawach wf. i p.w.; rozkazy władz wojskowych, dotyczące całokształtu przysposobienia

⁴³ Tamże.

⁴⁴ Dwie współautorskie

⁴⁵ W tym praca na podstawie dysertacji doktorskiej 2000, *Skauting polski w Galicji i na Śląsku Cieszyńskim w latach 1910–1919*, Kraków, Towarzystwo Sympatyków Historii, ss. 173.

⁴⁶ W tym artykuły w czasopismach nie naukowych.

⁴⁷ Do których udało mi się dotrzeć.

⁴⁸ Autoreferat przedstawiający opis dorobku habilitanta i osiągnięć naukowych dołączony do wniosku Janusza Wojtyczy..., s. 20.

rezerw i p.w.; rozporządzenia i inne akty normatywne władz szkolnych oraz wojskowych w sprawie hufców szkolnych; regulacje dotyczące obozów p.w., a także wybrane dokumenty, prezentujące działalność stowarzyszeń przysposobienia wojskowego⁴⁹.

4. 2000, *Skauting polski w Galicji i na Śląsku Cieszyńskim w latach 1910–1919*, Kraków, Towarzystwo Sympatyków Historii, ss. 173. Praca powstała w oparciu o materiały z dysertacji doktorskiej, w której autor „podjął badania nad dziejami ruchu skautowego na terenie Galicji i Śląska Cieszyńskiego w latach 1910–1919. Badania zakończono w roku 1993 obroną pracy doktorskiej pt. *Skauting polski w Galicji w latach 1910–1919* na Wydziale Historycznym Uniwersytetu Jagiellońskiego”⁵⁰. „W pracy zastosowano układ chronologiczny (...). Rozdział I przedstawia początki skautingu światowego i genezę skautingu polskiego jako wynik połączenia się pierwowzoru angielskiego z nurtem niepodległościowym oraz nowatorskimi poglądami w polskiej pedagogice. W rozdziale II został zaprezentowany rozwój organizacji w latach 1911-1914. Kolejny III rozdział obejmuje okres od wybuchu wojny do odbudowy ruchu na przełomie lat 1915/16. Rozdział IV zawiera opis pracy drużyn w latach 1916-1918, a ostatni V ukazuje udział skautów w przejmowaniu władzy z rąk austriackich i obronie granic przed ofensywą ukraińską i czeską”⁵¹.

2000, współautorska z Pankowicz A., *Informator statystyczny do dziejów społeczno-gospodarczych Galicji. Skauting polski w Galicji w latach 1911–1918*, Kraków, Uniwersytet Jagielloński, Polskie Towarzystwo Statystyczne, ss. 261.

„Informator należy do serii *Informatorów statystycznych do dziejów społeczno-gospodarczych Galicji*, wydawanych z inicjatywy i pod redakcją prof. Heleny Madurowicz-Urbańskiej. Przedstawia w ujęciu statystycznym zjawisko społeczne, jakim było powstanie i rozwój ruchu skautowego w Galicji w latach przed i w czasie I wojny światowej. Pierwsza część *Informatora* opisuje genezę ruchu skautowego na świecie i na ziemiach polskich, ocenę stanu badań zagadnienia, krytyczne omówienie literatury oraz charakterystykę podstawy źródłowej pracy. Obejmuje

⁴⁹ J. Wojtycza, *Studia i materiały z dziejów przysposobienia wojskowego w Polsce w latach 1918–1926*, Kraków 2001, s. 7.

⁵⁰ Autoreferat przedstawiający opis dorobku habilitanta i osiągnięć naukowych dołączony do wniosku Janusza Wojtyczy..., s. 6.

⁵¹ J. Wojtycza, *Skauting polski w Galicji i na Śląsku Cieszyńskim w latach 1910–1919*, Kraków 2000, s. 13.

ona zespoły archiwalne (AAN w Warszawie, APAN w Warszawie, AP w Krakowie), źródła drukowane (w tym sprawozdania szkoły) i opracowania. Bibliografia obejmuje ponad 300 pozycji. W formie rozprawy analitycznej został przedstawiony najpierw materiał statystyczny odnoszący się do okresu sprzed wojny, a następnie działalność skautingu w czasie I wojny światowej. Zwłaszcza ten drugi wątek nie był dotychczas przedmiotem opisu w zaproponowanej skali. Część druga zawiera 44 tabele, z których 29 odnosi się do okresu sprzed wybuchu wojny, a pozostałe do okresu od VIII 1914 do XI 1918 r. Dla obu okresów przyjęto podział na skauting męski i żeński. W układzie tabel zastosowano układ alfabetyczny miejscowości działania poszczególnych drużyn oraz ich numer. Większość informacji została skategoryzowana przy zachowaniu określeń poszczególnych zjawisk i faktów zgodnych z brzmieniem źródła. Wszystkie tabele opatrzone wykazem wykorzystanych źródeł. *Informator* uzupełnia mapą z zaznaczeniem miejscowości działalności drużyn⁵².

Prace do redakcji

1, 2, 3. 2012, *Harcerski słownik biograficzny*, t. 3, Warszawa, Muzeum Harcerstwa w Warszawie, ss. 264; 2008, *Harcerski słownik biograficzny*, t. 2, Warszawa, Muzeum Harcerstwa w Warszawie, ss. 270 + 2 nlb oraz 2006, *Harcerski słownik biograficzny*, t. 1, Warszawa, Muzeum Harcerstwa w Warszawie, ss. 264 + 12 nlb.

Harcerski słownik biograficzny zawiera artykuły oparte na wynikach badań naukowych i zaopatrzone w dokumentację źródłową, informujące o biegu życia, działalności i osiągnięciach osób, które odegrały istotną rolę w życiu Związku Harcerstwa Polskiego w całym ciągu jego historii. Zawiera tylko artykuły o osobach niezujących. Życiorysy publikowane były w kolejności alfabetycznej we wszystkich kolejnych tomach w tzw. systemie holenderskim w miarę nadchodzenia opracowanych materiałów. Kolejność alfabetyczną wyznacza nazwisko, pod którym dana osoba była znana i używane imię⁵³.

⁵² Autoreferat przedstawiający opis dorobku habilitanta i osiągnięć naukowych dołączony do wniosku Janusza Wojtyczy..., s. 6,7.

⁵³ Wykaz biogramów zamieszczonych w tomach 1–3 Ackermann Jadwiga t. 2; Adamcio Leopold t. 2; Affanasowicz Michał t. 1; Baczyński Krzysztof t. 3; Baczyński Stanisław t. 2; Bagiński Henryk t. 3; Bartkiewiczówna Janina t. 2; Bednarski Wojciech t. 3; Berkowski Roman t. 2; Beszczyński Feliks t. 3; Bielec Józef t. 1; Błażejowski Waclaw t. 2; Bleszyńska Róża t. 1; Bogdański Antoni t. 2; Borowiecki Tadeusz t. 1; Braun Jerzy t. 2; Braunowa Henryka t.

3; Broniewski Stanisław t. 1; Brzeziński Kazimierz t. 3; Bublewski Witold t. 3; Burmajster Kazimierz t. 3; Bytnar Jan t. 2; Bzdęga Stefan t. 1; Chodzińska Stanisława t. 2; Choma Władysław t. 3; Ciechanowski Stanisław Marek t. 3; Ciechanowski Stanisław Witalis t. 2; Ciepłak Władysław t. 3; Cieplik Tadeusz t. 1; Cierniakowa Zofia t. 2; Ciołkosz Adam t. 3; Cyrus-Sobolewski Kazimierz t. 1; Czarnecki Władysław t. 2; Czekański Zbigniew t. 2; Czerwińska Magdalena t. 2; Dargiel Jerzy t. 1; Dawidowski Maciej Aleksy t. 2; Dąbrowski Juliusz t. 2; Derengowski Franciszek t. 2; Dewitzowa Wiktoria t. 3; Dmytrowski Leon t. 1; Dobski Józef t. 1; Domański Lechosław t. 2; Duchniakowa Helena t. 2; Duda Ludwik t. 3; Dydyńska Anna t. 2; Dzierżykray-Rogalski Tadeusz t. 3; Eustachiewicz Lesław t. 2; Eychhorn Natalia t. 2; Faber Wincenty t. 3; Faliszewska Irena t. 3; Falkowska Jadwiga t. 1; Felski Adam t. 3; Fiedler Maria t. 2; Fik Eugeniusz t. 1; Firlik Franciszek t. 2; Flis Jan t. 3; Florczak Zofia t. 2; Frelichowski Wincenty t. 2; Fusek Witold t. 2; Gajdowski Leon t. 3; Garbacik Józef t. 2; Gębicowa Antonina t. 1; Glass Henryk t. 2; Gogoliński-Elston Rafał t. 1; Golisz Maksymilian t. 3; Gołaszewski Czesław t. 2; Gołogórski Daniel t. 2; Goloński Jerzy t. 2; Gorzkowski Kazimierz t. 3; Grażyńska Helena t. 3; Grażyński Michał t. 1; Gregorkiewicz Antoni t. 3; Grenda Kazimierz t. 2; Grobelny Stefan t. 3; Grodecka Ewa t. 1; Grodyński Jerzy t. 1; Gromski Antoni t. 2; Gronostajska Jadwiga t. 1; Grzesiak Józef t. 1; Grzymała-Grzymałowski Olgierd t. 1; Hajduk Feliks t. 3; Haller Józef t. 1; Hałasowa Kazimiera t. 3; Harsdorf-Bromowiczowa Teresa t. 2; Harsdorf Ewa t. 2; Heil Edward t. 1; Hermachowa Urszula t. 2; Iwanow-Szajnowicz Jerzy t. 3; Jakóbkiewicz Józef t. 3; Janczy Zofia t. 3; Jarecka Jadwiga t. 3; Jänich Tadeusz t. 3; Jezierska Maria t. 1; Jindra Cezary t. 1; Joniec Józef t. 3; Jordan zamężna Łowińska Wanda t. 3; Kachel Józef t. 1; Kaczorowski Ryszard t. 3; Kamieniecka-Grycko Wanda t. 1; Kamiński Aleksander t. 1; Kann Maria t. 3; Kantor Józefa t. 1; Kapiszewski Henryk t. 1; Keniżanka Władysława t. 2; Kleczewska Alina t. 1; Kłys Zygmunt t. 3; Konopacki Eugeniusz t. 3; Korzeniowski Rudolf t. 2; Kossowska Izydora t. 2; Kowalski Jarosław t. 2; Koziński Ignacy t. 3; Kozłowski Jerzy t. 2; Kozłowski Tadeusz t. 1; Krahelska Krystyna t. 2; Kret Józef t. 1; Kręcki Franciszek t. 1; Krórkowska Zofia t. 3; Król Tadeusz t. 2; Krynicka Maria t. 1; Kubicki Jan t. 3; Kukuczka Jerzy t. 2; Kuroń Jacek t. 3; Kwaśniewski Tadeusz t. 3; Kwiatkowski Tadeusz t. 3; Langner Władysław t. 2; Lepalczyk Irena t. 2; Lewandowska Irena t. 2; Libionka Aniela t. 3; Liczmański Alfons t. 1; Lindner Jadwiga t. 1; Lisiński Kazimierz t. 1; Lis-Kula Leopold t. 2; Luboński Zygmunt t. 3; Ludwigo Władysław t. 3; Luśniakówna Jadwiga t. 1; Lutosławski Kazimierz t. 1; Luzar Marian t. 1; Łaciak Leon t. 3; Łapińska Józefina t. 1; Łowiński Marian t. 3; Łyczko Maria t. 1; Machałowa Natalia t. 2; Machutta Jan t. 3; Magierska Danuta t. 1; Maliszewski Edward t. 3; Małkowska Olga t. 1; Małkowski Andrzej t. 1; Marciniak Florian t. 1; Maresz Tadeusz t. 1; Marszałek Leon t. 2; Martynowiczówna Władysława t. 2; Massalski Edmund t. 1; Mauersberger Jan t. 1; Mileska Maria Irena t. 1; Milewski Janusz t. 3; Miroszewski Stanisław t. 2; Mirowski Stefan t. 1; Mitera Tadeusz t. 2; Molenda Bogusław t. 2; Moniuszko Stanisław t. 3; Mościcki Stanisław t. 3; Mucha Wincenty t. 1; Muż Władysław t. 1; Nekraszowa Natalia t. 2; Nekrasz Władysław t. 2; Niebudek Stefania t. 2; Niederliński Wojciech t. 3; Niemiec Gustaw t. 3; Norwid-Neugebauer Mieczysław t. 1; Nowakowski Stanisław t. 1; Nowak-Przygodzki Antoni t. 2; Okoń Stanisław t. 1; Olbromski Antoni t. 2; Olewiński Piotr t. 2; Olizar Bohdan t. 2; Omieczynski Aleksander t. 3; Opieńska-Blauth Janina t. 3; Orłowiczówna Jadwiga t. 1; Pancewicz Bronisław t. 2; Pawełek Alojzy t. 1; Pawłowski Eugeniusz t. 2; Pawłowski Longin t. 3; Piasecki Eugeniusz t. 1; Piątkiewicz Bronisław t. 1; Pigińniówna Aniela t. 3; Pigoń Stanisław t. 3; Pilarczyk Leon t. 3; Piotrowska Anna t. 2; Piskorski Tomasz t. 3; Płonka Ignacy t. 3; Polak Tadeusz t. 2; Pollak Roman t. 3; Poradzisz Edward t. 3; Ptaszycka Anna t. 3; Ptaszycki Tadeusz t. 3; Puciata Paweł

4. 2011, *Powstanie harcerstwa i jego udział w walkach o niepodległość i kształt granic odrodzonej Rzeczypospolitej. Materiały z konferencji naukowej odbytej w Sali obrad Rady Miasta Krakowa w dniach 18–19 sierpnia 2010 roku*, Kraków, Instytut Nauk o Wychowaniu Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Komisja Historyczna Krakowskiej Chorągwi ZHP, ss. 29.

„Są to materiały z konferencji naukowej „Powstanie harcerstwa i jego udział w walkach o niepodległość i kształt granic odrodzonej Rzeczypospolitej”, odbytej w dniach 18–19 sierpnia 2010 roku, Kraków, Instytut Nauk o Wychowaniu Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie. Organizatorzy konferencji postanowili nie ograniczać problematyki konferencji do wydarzeń i okoliczności związanych z powstaniem i pierwszą dekadą istnienia harcerstwa, ale podjąć również rozważania nad zagadnieniem wartości obecnych w ruchu harcerskich na

t. 3; Pytlińska Bogdana t. 2; Ratajczak Józef t. 1; Reger Witold t. 3; Remi Zenon t. 2; Rossman Jan t. 2; Rudnicki Aleksander t. 2; Rudnicki Janusz t. 3; Rudnicki Stanisław t. 3; Ryblewski Jan t. 3; Rybski Bogusław t. 3; Rydarowska Maria t. 2; Rymarówna Zofia t. 1; Sabbat Kazimierz t. 1; Sadkowska Halina t. 1; Sadowski Andrzej t. 2; Sajkowski Michał t. 1; Sawicki Witold t. 3; Sedlaczek Stanisław t. 1; Serwańska Wanda t. 3; Serwański Edward t. 3; Sielecki Stanisław t. 1; Sieradzki Władysław t. 1; Siuda Ryszard t. 2; Skoraczewski Władysław t. 3; Skorupka Ignacy t. 2; Skrzypczak Jan t. 2; Słaby Wilhelm t. 1; Sobieska Kazimiera t. 3; Soliński Aleksander t. 3; Sołtyś Miłosz t. 3; Sołtysowa Jadwiga t. 3; Sosabowski Stanisław t. 3; Sosnowski Józef t. 2; Stasiński Eugeniusz t. 1; Staško Józef t. 1; Steckiewicz Maria t. 2; Stieber Zdzisław t. 1; Stipal Stefania t. 1; Strumiłło Tadeusz t. 1; Strusiowa Józefa t. 3; Studziński Gustaw t. 2; Suliga Jan t. 2; Surzycki Jan t. 2; Szafran Wisława t. 3; Szczepańcówna Bronisława t. 2; Szczygieł Władysław t. 1; Szletyński Jerzy t. 2; Szletyński Stefan t. 2; Szpunar Julian t. 2; Szymańska Maria t. 2; Szyryński Wiktor t. 3; Śledziwska Halina t. 2; Śledziwski Waclaw t. 2; Śliwiński Walerian t. 2; Śniegocki Henryk t. 1; Świtalska Maria t. 2; Tarnowska Irena t. 3; Tokarz Alojza t. 2; Tomaszewska Wanda t. 1; Trapp Ferdynand t. 3; Truszczyński Roman t. 1; Trylski Zbigniew t. 1; Tuszyński Mieczysław t. 3; Tworkowska Janina t. 3; Udziela Seweryn t. 1; Uhl-Kubiszowa Zofia t. 2; Uklejska Maria t. 2; Waciórski Stefan t. 2; Wagner Władysław t. 3; Walciszewska Maria t. 2; Wądołkowski Ignacy t. 3; Wądołkowski Jerzy t. 3; Wąsowicz Stanisław t. 2; Wąsowicz Tadeusz t. 1; Wierusz-Kowalski Janusz t. 3; Wierzbiana Jadwiga t. 1; Wierzbiański Marian t. 1; Wierzejewski Jan t. 1; Wierzejewski Wincenty t. 1; Wietrzykowski Sylwester t. 3; Wiza Józef t. 2; Wocalewska Maria t. 1; Wocalewska Zofia t. 2; Wodniecki Władysław t. 2; Wołoszyn Edward t. 1; Wołowska Zofia t. 2; Woroniecki Jacek t. 1; Wróblewski Witold t. 3; Wyrobek Zygmunt t. 1; Wyrzykowski Kazimierz t. 2; Zahorski pierw. Zürn Zbigniew t. 3; Zaruski Mariusz t. 1; Zarzycki Ryszard t. 3; Zawadzka Anna t. 1; Zawadzki Tadeusz t. 2; Zembruski Konrad t. 3; Zienkiewiczówna Jadwiga t. 3; Zürn Edward t. 1; Zwolakowska Jadwiga t. 1; Żawrocki Oskar t. 1; Żelazowski Władysław t. 3; Żuchowski Teodor t. 1.

<http://muzeumharcerstwa.pl/index.php/tom-i-ii-i-iii-hsb/item/22-spis-biogramow>, z dn. 29.08.2016.

przestrzeni minionego stulecia⁵⁴. W publikacji umieszczono przemówienia Prof. dr hab. Jacka Majchrowskiego, Adama Massalskiego oraz dwadzieścia dwa referaty dotyczące m.in: czasu i przestrzeni wartości harcerskich; filozofii skautingu; harcerstwa jako: antidotum, reakcja; opisu początków harcerstwa (w poszczególnych miejscowościach, specjalnościach); recepcji idei; udziału harcerzy w walkach niepodległościowych, biogramów⁵⁵.

5. 2010, *Pokłosie konkursu na prace magisterskie o tematyce harcerskiej*, Komisja Historyczna Krakowskiej Chorągwi ZHP, ss. 757 / CD.

„Publikacja jest pokłosiem konkursu na pracę magisterskie o tematyce harcerskiej, zorganizowanego przez Chorągwie Krakowską celem konkursu, było: wzbudzenie u studentów a zwłaszcza przyszłych pedagogów zainteresowania dorobkiem harcerstwa i możliwościami pedagogicznymi tej metody wychowawczej oraz uczczenie jubileuszu 100-lecia Harcerstwa Polskiego. Ustalono, że zakres tematyki prac powinien obejmować szeroko rozumianą problematykę działalności harcerskiej, obejmującą m.in. historię harcerstwa jako idei, ruchu, organizacji i metody, dzieje pojedynczych ogniw organizacji (hufców, szczeptów, drużyn, klubów, ośrodków itp.), prace badawcze dotyczące efektywności metody harcerskiej, biografie postaci zasłużonych dla harcerstwa, jak również bibliografie opracowań traktujących o harcerstwie. Regulamin konkursu przewidywał, że mogą być do niego zgłaszane prace magisterskie wykonane i obronione w krakowskich szkołach wyższych w latach 2008–2010. Ustalono ponadto, że praca powinna uzyskać rekomendację w formie związanej opinii promotora, rekomendującej pracę do konkursu. Określono w nim także, że praca powinna być oryginalnym dziełem jednego autora, opartym na krytycznej analizie źródeł i licznych, w tym najnowszych opracowań, napisanym w języku polskim i udokumentowanym zgodnie z regułami warsztatu naukowego. Ocenie podlegać miała również narracja pracy. Na konkurs w przewidzianym regulaminem konkursu terminie zostało zgłoszone osiem prac. Wszystkie prace spełniały warunki regulaminowe konkursu. Przyznano: I miejsce i nagrodę Prezydenta Miasta Krakowa prof. dr hab. Jacka Majchrowskiego za

⁵⁴ J. Wojtycza, *Powstanie harcerstwa i jego udział w walkach o niepodległość i kształt granic odrodzonej Rzeczypospolitej. Materiały z konferencji naukowej odbytej w Sali obrad Rady Miasta Krakowa w dniach 18–19 sierpnia 2010 roku*, Kraków 2011, s. 5–6.

⁵⁵ Tamże.

pracę mgr Macieja Gąsienicy Walczaka „Harcerstwo w Nowym Sączu w latach 1911–1950”; cztery wyróżnienia pracom mgr Anny Lorańc „Edycje śpiewników harcerskich w latach 1910–2010”, mgr Alicji Pazdur „Działalność harcerstwa w Limanowskim w latach 1929–1949”, mgr Rafała Pająka „Tadeusz Mitera (1905–1986) – zasłużony nauczyciel, instruktor harcerski i działacz społeczny” i Witolda Wianeckiego „Harcerstwo w opinii studentów pedagogiki”. Prace opublikowano w formie płyty CD.⁵⁶

2008, *Dorobek pedagogiki harcerskiej. Materiały z konferencji naukowej zorganizowanej w 50. rocznicę powstania „Nieprzetartego Szlaku”*, Kraków, Wyższa Szkoła Filozoficzno-Pedagogiczna „Ignatianum”, Komisja Historyczna Krakowskiej Chorągwi ZHP, ss. 305.

Publikacja jest pokłosiem konferencji naukowej pt. „Dorobek pedagogiki harcerskiej” zorganizowanej w Krakowie w dniu 26 września 2008 r.⁵⁷. Artykuły umieszczone w książce zostały pogrupowane na trzy części. „W pierwszej znajdują się wystąpienia dotyczące idei, programu oraz działalności organizacyjnej”⁵⁸. W drugiej znajdują się „rozważania nad rozwojem idei harcerskiej i jej metodyki oraz osiągnięć poszczególnych pionów programowych, bądź specjalności harcerskich”⁵⁹. W trzeciej części „dokonano próby przedstawienia obrazu kadry instruktorskiej poprzez prezentację wybranych zespołów instruktorskich i wybitnych jednostek”⁶⁰. 7. 2008, *Harc mistrz Bogusław Rybski we wspomnieniach*, Kraków, Komisja Historyczna Krakowskiej Chorągwi ZHP, ss. 108 + 16 nlb.

Publikacja jest próbą opisanego działalności Bogusława Rybalskiego, który pełnił w 1959 roku funkcję Komendanta Chorągwi. Książkę otwiera artykuł biograficzny, następnie umieszczono trzy wystąpienia, które zostały wygłoszone na pogrzebie „Bogusława Rybalskiego przez hm dr inż. Wojciecha Biedrzyckiego, hm dr Janusza Wojtycę oraz hm dr inż. Marka Valentę. „Pożegnania te uzupełniono czwartym opublikowanym na łamach „Gazety Wyborczej” przez hm. dr. Jerzego Bukowskiego”⁶¹. Dalej umieszczono wspomnienia, ukazujące sylwetkę

⁵⁶ <http://www.archiwum.krakowska.zhp.pl/publikacje>, z dn. 26.08.2016.

⁵⁷ J. Wojtycza, *Dorobek pedagogiki harcerskiej. Materiały z konferencji naukowej zorganizowanej w 50. rocznicę powstania „Nieprzetartego Szlaku”*, Kraków 2008, s. 5.

⁵⁸ Tamże, s. 6.

⁵⁹ Tamże, s. 6.

⁶⁰ Tamże, s. 6.

⁶¹ Tamże, s. 5.

Bogusława Rybskiego z perspektywy: siostry, instruktorów różnych pokoleń i Jego harcerskich wychowanków⁶². Na końcu umieszczono wypowiedzi samego Bogusława Rybskiego o harcerstwie⁶³. 8. 2007, współredakcja z Pankowicz A., *Odrodzenie harcerstwa i walka o jego oblicze ideowe w latach 1956–1959. Materiały z konferencji naukowej odbytej w auli Collegium Novum Uniwersytetu Jagiellońskiego 4 grudnia 2006 roku*, Kraków, Instytut Studiów Regionalnych Uniwersytetu Jagiellońskiego, Komisja Historyczna Krakowskiej Chorągwi ZHP, ss. 144.

Publikacja jest efektem konferencji naukowej, która odbyła się 4 grudnia 2007 roku. W książce opublikowano wystąpienie Andrzeja Borodzika, list do uczestników konferencji Bogusława Rybskiego oraz referaty i dyskusję. Referaty dotyczyły m.in. prawnych i politycznych uwarunkowań działań harcerstwa; harcerstwa w Londynie; wielkich postaci harcerstwa; ruchu zuchowego, starszoharcerskiego, „Nieprzetartego Szlaku” po 1956 roku; reaktywowania harcerstwa w Krakowie. W publikacji umieszczono również aneks źródłowy, w którym umieszczono korespondencję hm. Z. Zakrzewskiej z hm. A. Bukowskim; kopię brulionu listu Wiktorii Dewitzowej; reaktywowanie harcerstwa na ziemi okulskiej w grudniu 1956 r.⁶⁴

9. 2007, współredakcja z Sułek Z., *Pół wieku na „Nieprzetartym Szlaku”. 1958–2008. Wspomnienia i relacje z pracy instruktorów harcerskich drużyn „Nieprzetartego Szlaku” przy zakładach specjalnych*, Kraków, Komisja Historyczna Krakowskiej Chorągwi ZHP, ss. 181.

W pierwszej „części książki znajdują się teksty dotyczące twórczyni „Nieprzetartego Szlaku” hm. Marii Łyczko, w drugiej swoje wspomnienia i relacje przedstawili długoletni instruktorzy harcerscy, pracujący w drużynach, referatach i wydziałach „Nieprzetartego Szlaku”⁶⁵ - ponad dwadzieścia wypowiedzi. 10. i 11. 2004, współredakcja z Mileska M.I., *Materiały do historii krakowskiego harcerstwa żeńskiego w latach 1911–1939*, t. 2, Komisja

⁶² Tamże, s. 5.

⁶³ Tamże, s.5, 6 oraz 107,108.

⁶⁴ J. Wojtycza, A. Pankowicz (red.), *Odrodzenie harcerstwa i walka o jego oblicze ideowe w latach 1956–1959. Materiały z konferencji naukowej odbytej w auli Collegium Novum Uniwersytetu Jagiellońskiego 4 grudnia 2006 roku*, Kraków 2007, s. 5,6,143,144.

⁶⁵ J. Wojtycza, Z. Sułek Z (red.), *Pół wieku na „Nieprzetartym Szlaku”. 1958–2008. Wspomnienia i relacje z pracy instruktorów harcerskich drużyn „Nieprzetartego Szlaku” przy zakładach specjalnych*, Kraków 2007, s. 5.

Historyczna Krakowskiej Chorągwi ZHP, ss. 352, mapa; oraz 2003, współredakcja z Mileska M.I., *Materiały do historii krakowskiego harcerstwa żeńskiego w latach 1911–1939*, t. 1, Kraków, Komisja Historyczna Krakowskiej Chorągwi ZHP, ss. 312, mapa;

Publikacje jest wynikiem prac przede wszystkim Marii Ireny Mileskiej, która w pierwszej połowie lat 70 zaczęła gromadzić informacje (poprzez kontakty indywidualne z żyjącymi jeszcze uczestniczkami zdarzeń, oraz analizę materiałów) na temat działalności harcerstwa żeńskiego w okresie międzywojennym⁶⁶. „Duży wkład wniosły w zebranie materiałów dawne instruktorki i harcerski skupione w drużynie instruktorek „Kuźnia”. „(...) blisko 70 dawnych instruktorek z terenu chorągwi wypełniło przesłaną ankietę, a niektóre uzupełniły również te informacje poprzez obszerniejsze relacje pisemne bądź ustne”. „Autorka opracowania uzupełniła zebrany materiał, zapoznając się z archiwaliami zgromadzonymi w Archiwum Akt Nowych w Warszawie (...). Jednak spośród ok.40 teczek mogących zawierać informacje o Krakowskiej Chorągwi Harcerki, znajdujących się w zespole akt Związku Harcerstwa Polskiego skorzystała tylko z czterech(...)”⁶⁷. Tom pierwszy składa się z części I obejmującej okres „do I Walnego Zjazdu ZHP, obradującego na przełomie 1920/1921 r., kiedy integracja całej organizacji, a zwłaszcza skauting małopolskiego z resztą związku, stała się faktem. Część II obejmuje zagadnienia działalności chorągwi jako całości oraz kierowania nią przez komendę chorągwi w latach 1921-1939”. Tom drugi poświęcono „działalności chorągwi jako całości oraz kierowania nią przez komendę chorągwi w latach 1921-1939”⁶⁸. „Treść książki uzupełnia wkładka zdjęciowa prezentująca instruktorki, ważne wydarzenia z dziejów chorągwi, które miały miejsce w omawianym okresie oraz sceny z życia harcerki. Ponadto na podstawie szkicu autorki wykonano mapę rozmieszczenia w terenie hufców i podporządkowania im drużyn działających w latach 1920-1939”⁶⁹. 12. 2002, *Wspomnienia harcerzy-uczestników obrony Lwowa we wrześniu 1939 roku*, Kraków, Towarzystwo Sympatyków Historii, ss. 196 + 16 nlb.

⁶⁶ J. Wojtyca, M.I., Mileska (red.), *Materiały do historii krakowskiego harcerstwa żeńskiego w latach 1911–1939*, t. 1, Kraków 2003, s. 9.

⁶⁷ Tamże, s. 9.

⁶⁸ Tamże, s. 10.

⁶⁹ Tamże, s. 10.

„Prezentowany wybór zawiera 32 wspomnienia⁷⁰. „Zbiór rozpoczyna tekst autorstwa p hm Tadeusza Drechslera, p.o. komendanta Lwowskiej Chorągwi Harcerzy. Wspomina on m.in. przygotowania harcerstwa do wojny, okoliczności organizacji struktur Pogotowia Harcerzy oraz kampanii harcerskiej. Drugi tekst, autorstwa hm Stanisława Podusowskiego, komendanta Harcerskiego Kręgu Obrońców Lwowa 1939, będąc rodzajem gawędy, wprowadza w problematykę działalności bojowej kampanii. Część I wspomnień otwiera obszerny tekst p hm Stanisława Tereskiewicza, we wrześniu dowódcy I plutonu zwiadowczego kampanii harcerskiej. (...) W II części znajdujemy wspomnienia harcerzy, którzy pełnili służbę w innych jednostkach i w innych służbach Pogotowia Harcerskiego. Ich autorzy opisują m.in. służbę w patrolach, wyłapujących dywersantów (Adolf Ostrowski), walki na odcinku Hołosko, cmentarzu Janowskim (Kazimierz Ratymirski) i Wzgórza Janowskich (Zygmunt Sługocki), służbę przy ochronie działa⁷¹ usytuowanego na rogu ulicy Zadwórzeńskiej i Dunin-Borkowskich (Kazikierz Wiącek) oraz udział w walkach w składzie kampanii Przysposobienia Wojskowego (Jerzy Zarębski). Następne relacje opisują służbę obserwatorów obrony przeciwlotniczej (Ludwika Staniewicz, Tadeusz Zachariasiewicz i Marek Zakrzewski), służbę łącznika w Komendzie Miasta (Włodziemierz Czopko), służbę wartowniczą w Policji Państwowej (Bolesław Broś), wędrowkę z kampanią junaków PW z Krakowa do Lwowa i pełnioną w nim służbę wartowniczą (Zdzisław Tarkowski), służbę pomocniczą pełnioną w szpitalu (Wanda Tomaszewska) i w drużynie sanitarno-ratowniczej (Edmund Wojciechowski). Całość zamyka wspomnienie Jerzego Masiora, wówczas drużynowego 40 Lwowskiej Drużyny Harcerzy, ewakuującej zbiór Ossolineum, a następnie pełniącej służbę dla armii w zakresie zabezpieczenia wyżywienia i pomocy służbie medycznej (...). Teksty uzupełnia wkładka zdjęciowa, w której znajdują się kolejno: fotografie nadesłane przez autorów wspomnień, prezentujące ich m.in. w czasie zajęć harcerskich lub z zakresu przysposobienia wojskowego, odbywanych w okresie poprzedzającym opisane we wspomnieniach wydarzenia, dokumenty osobiste (...) fotokopie zapisków, (...) zdjęcia z okresu walk⁷².

⁷⁰ J. Wojtyca, *Wspomnienia harcerzy-uczestników obrony Lwowa we wrześniu 1939 roku*, Kraków 2002, s. 11.

⁷¹ Tamże, s. 12.

⁷² Tamże, s. 13.

13. 1999, współredakcja z Wojtycza K., *Komendanci Chorągwi Krakowskiej ZHP z lat 1956–1996 o swojej pracy*, Kraków, Komenda Chorągwi Krakowskiej ZHP im. T. Kościuszki, ss. 132 + 4 nlb.

Na publikację składają się wspomnienia z okresu pełnienia funkcji czternastu⁷³ komendantów Chorągwi Krakowskiej. Wygłoszone w czasie spotkania komendantów 21 września 1996 r., niektóre spisane przez komendantów oraz jedno opracowanie dotyczące jednego komendanta (Mieczysława Kucharskiego⁷⁴), który nie chciał złożyć wypowiedzi⁷⁵.

14. 1998, *Reaktywowanie harcerstwa w Krakowie w 1956 roku*, Kraków, Komenda Chorągwi Krakowskiej ZHP im. T. Kościuszki, ss. 48⁷⁶
*Cykl publikacji tematycznych wymienionych według chronologii podanej w autoreferacie*⁷⁷.

1. Wojtycza J., 1996, *Odbudowa i rozwój galicyjskiego skautingu (1916–1918)*, „Harcerstwo”, nr 1/2, s. 34–41; nr 3, s. 38–44

2. Wojtycza J., 1996, *Udział małopolskiego harcerstwa w budowie zrębów państwowości i obronie granic Polski (1918–1919)*, „Harcerstwo”, nr 9, s. 39–44

3. Wojtycza J., 1997, *Nieznany list Andrzeja Małkowskiego do gen. R. Baden-Powella*, „Harcerstwo”, nr 4–5, s. 21–23

4. Wojtycza J., 1998, *Zygmunt Wyrobek (1872–1939)*, „Rocznik Krakowski”, t. LXIV:1998, s. 177–184

5. *Reaktywowanie harcerstwa w Krakowie w 1956 roku*, 1998, [red.] Wojtycza J., Kraków, Komenda Chorągwi Krakowskiej ZHP im. T. Kościuszki, ss. 48

6. *Komendanci Chorągwi Krakowskiej ZHP z lat 1956–1996 o swojej pracy*, 1999, [red.] Wojtycza J., Wojtycza K., 1999, Kraków, Komenda Chorągwi Krakowskiej ZHP im. T. Kościuszki, ss. 132 + 4 nlb. Mój wkład

⁷³ Mariana Wierzbiański (1956-1957), Eugeniusz Fik (1957-1959), Bogusław Rybski (1959) Juliusz Langer (1959-1961) Jan Ciastoń (1961-1963), Władysław Pancierz (1964-1971), Tadeusz Prokopiuk (1971-1973), Stanisław Ciuła (1973-1981), Danuta Noszka (1981-1984), Jan Hrynczuk (1984-1985), Andrzej Krzyworzeka (1985-1989), Sławomir Sprawski (1989-1990), Jarosław Balon (1990-1998).

¹ Wojtycza, K. Wojtycza (red.), *Komendanci Chorągwi Krakowskiej ZHP z lat 1956–1996 o swojej pracy*, Kraków 1999, s. 8-9.

⁷⁴ Pełnił funkcje w latach 1963-1964. J. Wojtycza, K. Wojtycza (red.), *Komendanci Chorągwi Krakowskiej ZHP z lat 1956–1996 o swojej pracy*, Kraków 1999, s. 8.

⁷⁵ J. Wojtycza, K. Wojtycza (red.), *Komendanci...*, s. 3,8,9,124,125.

⁷⁶ Nie udało mi się dotrzeć do publikacji.

⁷⁷ Zachowano oryginalną pisownię i stylistykę.

w powstanie pracy polegał na kierownictwie prac badawczych, polegających na zebraniu relacji, ustaleniu struktury pracy, formy wypowiedzi i opracowaniu redakcyjnym tekstów. Mój udział procentowy szacuję na 70%.

7. Wojtycza J., 1999, *Krakowska Chorągiew Harcerstwa w okresie pełnienia funkcji komendanta Chorągwi przez hm Mieczysława Kucharskiego (1963–1964)* [w:] *Komendanci Chorągwi Krakowskiej ZHP z lat 1956–1996 o swojej pracy* [red.] Wojtycza J., Wojtycza K., Komenda Chorągwi Krakowskiej ZHP im. T. Kościuszki, Kraków 1999, s. 50–61

8. Wojtycza J., 1999, *Władze szkolne i nauczycielstwo Galicji o skautingu w początkach jego istnienia*, „Rocznik Naukowo-Dydaktyczny WSP w Krakowie”, t. 200, Prace z edukacji obronnej, s. 63–74

9. Wojtycza J., 1999, *Maria Irena Mileska (1908–1988)*, „Czasopismo Geograficzne” R.LXX:1999, nr 2, s. 235–243

10. Wojtycza J., 1999–2000, *Krakowskie harcerki na Jubileuszowym Zlocie Harcerstwa Polskiego w Spale w 1935 r.*, „Rocznik Krakowski”, t. LXV–LXVI, s. 133–140

11. Wojtycza J., 2000, *Skauting polski w Galicji i na Śląsku Cieszyńskim w latach 1910–1919*, Kraków, Towarzystwo Sympatyków Historii, ss. 173

12. Pankowicz A., Wojtycza J., 2000, *Informator statystyczny do dziejów społeczno-gospodarczych Galicji. Skauting polski w Galicji w latach 1911–1918* Kraków, Uniwersytet Jagielloński, Polskie Towarzystwo Statystyczne, ss. 261; Mój wkład w powstanie pracy polegał na zaplanowaniu i przeprowadzeniu badań, zestawieniu materiału statystycznego i jego interpretacji, konstrukcji tabel, przygotowaniu danych do syntezy, napisaniu wstępnej wersji części analitycznej. Mój udział procentowy szacuję na 75% (współautor nie żyje).

13. Wojtycza J., 2000, *Dr Władysław Szczygieł (1902–1960)*, „Rocznik Komisji Nauk Pedagogicznych”, t. LIII:2000, s. 57–65

14. Rybski B., Wojtycza J., Wojtycza K., 2000, *Materiały do historii Krakowskiej Chorągwi Harcerstwa w latach 1956–1959*, Komenda Chorągwi Krakowskiej ZHP im. T. Kościuszki, Kraków, ss. 92. Mój udział w powstaniu pracy polegał na zaplanowaniu badań, ustaleniu struktury pracy, formy zestawień oraz redakcji manuskryptu. Mój udział procentowy szacuję na 50% (współautor B. Rybski nie żyje).

15. Wojtycza J., 2001, *Wpływ środowiska akademickiego Uniwersytetu Jagiellońskiego na powstanie i rozwój harcerstwa w Krakowie* [w:] *Myśl pedagogiczna przełomu wieków (Materiały z konferencji naukowej zorganizowanej w dniach 26–27 września 2000 r. z okazji Jubileuszu 600-lecia odnowienia Akademii Krakowskiej i Rocznicy 75-lecia utworzenia Katedry Pedagogiki*

w *Uniwersytecie Jagiellońskim*) [red.] Aleksander T., Kraków, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, s. 315–322

16. Wojtycza J., 2001, *Przysposobienie wojskowe w Związku Harcerstwa Polskiego w latach 1920–1926 w świetle dokumentów organizacyjnych*, [w:] Wojtycza J., 2001, *Studia i materiały z dziejów przysposobienia wojskowego w Polsce w latach 1918–1926*, Kraków, Wydawnictwo Naukowe Akademii Pedagogicznej, s. 51–73

17. Wojtycza J., 2001, *Archiwalia dotyczące przysposobienia wojskowego i stosunków harcerstwa z wojskiem w latach 1918–1926 w zespole akt ZHP Archiwum Akt Nowych w Warszawie*, [w:] Wojtycza J., *Studia i materiały z dziejów przysposobienia wojskowego w Polsce w latach 1918–1926*, Kraków, Wydawnictwo Naukowe Akademii Pedagogicznej, s. 21–30

18. Wojtycza J., 2001, *Materiały do historii Krakowskiej Chorągwi Harcerstwa w latach 1959–1962*, Kraków, Poczta Harcerska nr 122 w Skawinie, ss. 78

19. Wojtycza J., 2001, [rec.] Zbigniew Zúrn-Zahorski, *Pogotowie Harcerek i Pogotowie Harcerzy we wrześniu 1939 roku*, Kraków 1999, ss. 646, „Dzieje Najnowsze”, R. XXXIII:2001, nr 1, s. 139–149

20. *Wspomnienia harcerzy-uczestników obrony Lwowa we wrześniu 1939 roku*, 2002, [wybór, wstęp i opracowanie] Wojtycza J., Kraków, Towarzystwo Sympatyków Historii, ss. 196 + 16 nlb.

21. Mileska M.I., 2003, *Materiały do historii krakowskiego harcerstwa żeńskiego w latach 1911–1939*, [wstęp, oprac., i red.] Wojtycza J., t. 1, Kraków, Komisja Historyczna Krakowskiej Chorągwi ZHP, ss. 312, mapa; (autorka nie żyje)

22. Mileska M.I., 2004, *Materiały do historii krakowskiego harcerstwa żeńskiego w latach 1911–1939*, [oprac., uzup. i red.] Wojtycza J., t. 2, Komisja Historyczna Krakowskiej Chorągwi ZHP, ss. 352, mapa; (autorka nie żyje)

23. Wojtycza J., 2003, *Baden-Powell Robert Stephenson Smith* [w:] *Encyklopedia pedagogiczna XXI wieku* [red.] Pilch T., t. 1, Warszawa, Wydawnictwo Akademickie „Żak”, s. 305–306

24. Wojtycza J., 2003, *Kret Józef „Znicz”*, [w:] *Encyklopedia pedagogiczna XXI wieku* [red.] Pilch T., t. 2, Warszawa, Wydawnictwo Akademickie „Żak”, s. 827–829

25. Wojtycza J., 2003, *Luzar Marian Wojciech*, [w:] *Encyklopedia pedagogiczna XXI wieku* [red.] T. Pilch, t. 2, Warszawa, Wydawnictwo Akademickie „Żak”, s. 1099–1100

26. Wojtycza J., 2003, *Jadwiga Orłowiczówna (1905–1945)*, „Rocznik Krakowski”, t. LXIX:2003, s. 187–194

27. Wojtycza J., 2004, *Stasiecki Eugeniusz, pseud.: Piotr, Poleski, Piotr Pomian, (1913–1944), nauczyciel, harcmistrz, współorganizator i działacz konspiracji harcerskiej*, „Polski Słownik Biograficzny”, t. 42, z. 175:2004, s. 508–510
28. Wojtycza J., 2004, *Andrzej Małkowski [w:] Encyklopedia pedagogiczna XXI wieku* [red.] Pilch T., t. 3, Warszawa, Wydawnictwo Akademickie „Żak”, s. 35–38
29. Wojtycza J., 2005, *Stieber Zdzisław, pseud.: Pakuła, Żbik (1903–1980), językoznawca, slawista, twórca i kierownik Zakładu Słowianoznawstwa Polskiej Akademii Nauk*, „Polski Słownik Biograficzny”, t. 43, z. 179:2005, s. 574–577
30. Wojtycza J., 2005, *Stipal Stefania Ernestyna, pseud.: Luna, Bogna, (1903–2000), nauczycielka, harcmistrzyni, komendantka Lwowskiej Chorągwi Harcererek, żołnierz Związku Walki Zbrojnej i Armii Krajowej*, „Polski Słownik Biograficzny”, t. 43, z. 179:2005, s. 580–584
31. Wojtycza J., 2006, *Geneza i początki ruchu skautowskiego w Małopolsce 1910–1911, [w:] Z dziejów ruchu harcerskiego. Studia-szkice-materiały. 1911–2006* [red.], Czop E., Rzeszów, Uniwersytet Rzeszowski, Muzeum Harcerstwa w Warszawie, Podkarpacka Chorągiew ZHP, s. 73–85
32. Wojtycza J., 2006, *Strumiłło (Zgierski-Strumiłło) Tadeusz, pseud. i krypt.: Dąb, S., Szumiący Dąb, Dąbrowa, T.S., Zg. (1884–1958), filozof, pedagog, współtwórca harcerstwa polskiego*, „Polski Słownik Biograficzny”, t. 44, z. 182:2006, s. 436–440
33. Wojtycza J., 2006, *Seton Ernest Thompson [w:] Encyklopedia pedagogiczna XXI wieku* [red.] T. Pilch, t. 5, Warszawa, Wydawnictwo Akademickie „Żak”, s. 714–716
34. Wojtycza J., 2006, *Struś (Strusiowa) Józefa Anna z Marszałków, pseud. i krypt. Szarotka, Hanka (1923–1991), żołnierz Armii Krajowej, harcmistrzyni*, „Polski Słownik Biograficzny”, t. 44, z. 182:2006, s. 471–472
35. *Harcerski słownik biograficzny*, t. 1, 2006, [red.] Wojtycza J., Warszawa, Muzeum Harcerstwa w Warszawie, ss. 264 + 12 nlb.
36. Wojtycza J., 2007, *Obraz odrodzenia ZHP w Krakowie w 1956 roku na łamach prasy lokalnej [w:] Reaktywowanie harcerstwa w Krakowie w 1956 roku, [w:] Odrodzenie harcerstwa i walka o jego oblicze ideowe w latach 1956-1959. Materiały z konferencji naukowej odbytej w auli Collegium Novum Uniwersytetu Jagiellońskiego 4 grudnia 2006 roku*, [red.] Pankowicz A., J. Wojtycza J., Kraków, Instytut Studiów Regionalnych Uniwersytetu Jagiellońskiego, Komisja Historyczna Krakowskiej Chorągwi ZHP, s. 70–82 (współredaktor nie żyje)

37. Wojtycza J., 2007, *Studziński Gustaw Wojciech Paweł, pseud. Lucjan Smoliński, Powata, Rajmund (1904–1985), historyk, nauczyciel, harcmistrz, komendantm Mazowieckiej Chorągwi Szarych Szeregów «Ul Puszcz»*, „Polski Słownik Biograficzny”, t. 45, z. 184:2007, s. 146–148

38. Wojtycza J., 2007, *Szare Szeregi* [w:] *Encyklopedia pedagogiczna XXI wieku* [red.] Pilch T., t. 6, Warszawa, Wydawnictwo Akademickie „Żak”, s. 144–147

39. *Odrodzenie harcerstwa i walka o jego oblicze ideowe w latach 1956–1959. Materiały z konferencji naukowej odbytej w auli Collegium Novum Uniwersytetu Jagiellońskiego*

4 grudnia 2006 roku, 2007, [red.] Pankowicz A., Wojtycza J., Kraków, Instytut Studiów Regionalnych Uniwersytetu Jagiellońskiego, Komisja Historyczna Krakowskiej Chorągwi ZHP, ss. 144. Mój wkład pracy polegał na zebraniu tekstów i opracowaniu tekstu manuskryptu. Mój udział oceniam na 70% (współredaktor nie żyje).

40. *Pół wieku na „Nieprzetartym Szlaku”. 1958–2008. Wspomnienia i relacje z pracy instruktorów harcerskich drużyn „Nieprzetartego Szlaku” przy zakładach specjalnych*, 2007, [red.] Sułek Z., Wojtycza J., Kraków, Komisja Historyczna Krakowskiej Chorągwi ZHP, ss. 181. Mój wkład pracy polegał na ustaleniu struktury pracy, opracowaniu redakcyjnym tekstów i przygotowaniu do druku. Mój udział procentowy pracy redakcyjnej szacuję na 65%.

41. Wojtycza J., 2008, *Eugeniusz Fik (1906–1985)*, [w:] *Harcerski czyn niepodległościowy 1910–1921*, t. 3, *Wybitni instruktorzy i działacze harcerscy z lat 1911–1939 – współtwórcy niepodległej Rzeczypospolitej* [red.] Katafiasz T., Toruń, Europejskie Centrum Edukacyjne, s. 129–139

42. Wojtycza J., 2008, *Suliga Jan Antoni, pseud. Ziemomysł, Świtbor (1925–2000), inżynier architekt, urbanista, członek Szarych Szeregów, działacz harcerski*, „Polski Słownik Biograficzny”, t. 45, z. 186:2008, s. 425–227

43. *Dorobek pedagogiki harcerskiej. Materiały z konferencji naukowej zorganizowanej w 50. rocznicę powstania „Nieprzetartego Szlaku”*, 2008, [red.] Wojtycza J., Kraków, Wyższa Szkoła Filozoficzno-Pedagogiczna „Ignatianum”, Komisja Historyczna Krakowskiej Chorągwi ZHP, ss. 305

44. *Harcerski słownik biograficzny*, t. 2, 2008, [red.] Wojtycza J., Warszawa, Muzeum Harcerstwa w Warszawie, ss. 270 + 2 nlb.

45. *Harcistrz Bogusław Rybski we wspomnieniach*, 2008, [red.] Wojtycza J., Kraków, Komisja Historyczna Krakowskiej Chorągwi ZHP, ss. 108 + 16 nlb.

46. Wojtycza J., 2009, *Surzycki Jan (1898–1921), podharcistrz, powstaniec śląski*, „Polski Słownik Biograficzny”, t. 46, z. 188:2009, s. 32–33

47. Wojtycza J., 2009, *Szafran Wisława, pseud. Jadwiga, Jadwiga Radzimaska, Teresa, Wala, Wisia (1898–1988), harcmistrzyni, żołnierz Armii Krajowej*, „Polski Słownik Biograficzny”, t. 46, z. 190:2009, s. 424–426
48. Wojtycza J., 2010, *Przysposobienie wojskowe harcerzy w Krakowskiej Chorągwi Męskiej w latach 1920–1926*, „76 Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis. Studia de Securitate et Educatione Civili” t. I:2010, s. 143–159
49. Wojtycza J., 2010, *Geneza skautingu i harcerstwa*, [w:] *Ojczyzna Nauka Cnota. Jubileuszowa wystawa harcerska 1910–2010*, [red.] Biedrzycka A., Kraków, Muzeum Historyczne Miasta Krakowa, s. 49–73
50. *Pokłosie konkursu na prace magisterskie o tematyce harcerskiej*, 2010, [red.] Wojtycza J., Komisja Historyczna Krakowskiej Chorągwi ZHP, ss. 757 / CD
51. Wojtycza J., 2010, *Nieprzemijająca wartość metody harcerskiej*, „Nowa Szkoła” 2010, nr 8, s. 28–33
52. Wojtycza J., 2011, *Harcerstwo na forum europejskim od powstania do wybuchu II wojny światowej*, „Nowe kierunki w badaniach i naukach o edukacji i bezpieczeństwie w XXI wieku”, Ruzomberok-Kraków, z. 1, s. 381–405
53. Wojtycza J., 2011, *Idea przyjaźni w harcerstwie*, [w:] *Wychowanie do przyjaźni. Od idei do praxis*, [red.] Hennel-Brzozowska A., Kraków, Polska Akademia Umiejętności, Międzynarodowe Towarzystwo Naukowe Fides et ratio, Ośrodek Dokumentacji Studium Pontyfikatu Jana Pawła II w Rzymie, Pontificia Accademia Dell’Immacolata, s. 135–142
54. Wojtycza J., 2011, *Dorobek 30 lat prac Komisji Historycznej Krakowskiej Chorągwi ZHP na tle badań nad historią harcerstwa krakowskiego prowadzonych w Związku Harcerstwa Polskiego na przestrzeni jego dziejów*, „Nowe kierunki w badaniach i naukach o edukacji i bezpieczeństwie w XXI wieku”, Ruzomberok-Kraków, z. 1, s. 357–380
55. Wojtycza J., 2011, *Przysposobienie obronne w harcerstwie II Rzeczypospolitej*, [w:] *Harcerskie tradycje oręża polskiego w zbiorach Muzeum Harcerstwa* / [red.] Tazbir J., Warszawa, Muzeum Harcerstwa w Warszawie, s. 86–101
56. Wojtycza J., 2011, *Szczepański Józef Andrzej, pseud. Ziutek (1922–1944), poeta, żołnierz Armii Krajowej*, *Polski Słownik Biograficzny*, t. 47, z. 194:2011, s. 338–340
57. Wojtycza J., 2011, *Szczyńskiewicz Aleksander, pseud. i krypt.: A.Sz., Olek, Stawicz, Stary (1897–1980), urzędnik skarbowy, działacz harcerski, śpiewak operowy*, *Polski Słownik Biograficzny*, t. 47, z. 194:2011, s. 434–436

58. Wojtycza J., 2011, *Szczygieł Władysław, pseud. Zawisza, Ryś Ociec (1902–1960), polonista, harcmistrz*, *Polski Słownik Biograficzny* t. 47, z. 195:2011, Warszawa – Kraków 2011, s. 528–530

59. *Powstanie harcerstwa i jego udział w walkach o niepodległość i kształt granic odrodzonej Rzeczypospolitej. Materiały z konferencji naukowej odbytej w Sali obrad Rady Miasta Krakowa w dniach 18–19 sierpnia 2010 roku*, 2011, [red.] Wojtycza J., Kraków, Instytut Nauk o Wychowaniu Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Komisja Historyczna Krakowskiej Chorągwi ZHP, ss. 298

60. Wojtycza J., 2011, [rec.] *Irena Kozimala, Polski skauting męski w Galicji Wschodniej w latach 1911–1920*, Kraków 2009, „Nowe kierunki w badaniach i naukach o edukacji i bezpieczeństwie w XXI wieku” 2011, nr 1, s. 481–484

61. Wojtycza J., 2012, *Harcerstwo krakowskie w latach 1920–1939* [w:] *W stulecie krakowskiego harcerstwa. Materiały z sesji naukowej odbytej 9 kwietnia 2011 roku*, [red.] Bochenek M., Kraków, Towarzystwo Miłośników Historii i Zabytków Krakowa, Muzeum Historyczne Miasta Krakowa, s. 43–57

62. Wojtycza J., 2012, *Drużyny skautowe w Galicji i na Śląsku Cieszyńskim w obliczu wybuchu I wojny światowej*, „Nowe kierunki w badaniach i naukach o edukacji i bezpieczeństwie w XXI wieku”, Ruzomberok-Kraków, z. 2, s. 523–551

63. Wojtycza J., 2012, *Szeliński Wiktor Andrzej (do r. 1946 Krauze Wiktor Erwin), pseud.: Andrzej Pol, Pol, Tomasz Jar, Kobuz Syn, Miotła (1921–1984), inżynier, żołnierz Armii Krajowej, harcmistrz*, *Polski Słownik Biograficzny*, t. 48, z. 196:2012, s. 16–18

64. *Harcerski słownik biograficzny*, t. 3, 2012, [red.] Wojtycza J., Warszawa, Muzeum Harcerstwa w Warszawie, ss. 264

65. Wojtycza J., 2014, [rec.] *Ewa Maj, Prasa harcerska w Zagłębiu Dąbrowskim w latach 1911–1939*, *Opole: Wydawnictwo Naukowe „Scriptorium”*, 2014, 125 s., il., „Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis”, f. 171, *Studia ad Bibliothecarum Scientiam Pertinentia*, 12:2014, s. 184–191

66. Wojtycza J., 2014, *Szymańska z Tworkowskich (Tworkowska-Szymańska) Janina, (1899–1979), nauczycielka, działaczka harcerska*, „Polski Słownik Biograficzny” t. 50, z. 204:2014, s. 126–128⁷⁸.

⁷⁸ Autoreferat przedstawiający opis dorobku habilitanta i osiągnięć naukowych dołączony do wniosku Janusza Wojtyczy..., s. 1-5.

Podsumowanie

Zaprezentowane powyżej prace cykle są:

- porównawczym studium socjologicznym zbiorowości instruktorów ZHP opisującym determinanty aktywności społecznej;
- opisem miejsca i roli wychowania fizycznego i wychowania do obronności w ZHP;
- rekonstrukcją dziejów harcerstwa polskiego w okresie 1944-1990;
- opisem działań młodzieży z środowisk i organizacji harcerskich w Polsce i za granicą wobec komunistów po II wojnie światowej;
- opisem dziejów ZHP wraz z jego rolą wychowawczą.

Dokładność i sposób opisu metodologii badań, w tych pracach/cyklach habilitacyjnych, pozwala tylko w dwóch przypadkach na ewentualne powtórzenia badań (1969, 1980). Trzy ostatnie prace/cykle habilitacyjne dotyczą opisu dziejów organizacji harcerskich. Dwie (2015 i 2016) są cyklami publikacji powiązаныmi tematycznie.

Bibliografia

Publikacje Zwarte

- Adamski W., *Determinanty aktywności społecznej. Porównawcze Studium socjologiczne zbiorowości instruktorów ZHP*, Warszawa 1971,
- Maszczyk T., *Wychowanie fizyczne w harcerstwie*, Warszawa 1979,
- Piasecki E., *Zarys teorii wychowania fizycznego*, Lwów 1931,
- Wojtycza J., *Studia i materiały z dziejów przysposobienia wojskowego w Polsce w latach 1918–1926*, Kraków 2001,
- Wojtycza J., *Skauting polski w Galicji i na Śląsku Cieszyńskim w latach 1910–1919*, Kraków 2000,
- Wojtycza J., *Powstanie harcerstwa i jego udział w walkach o niepodległość i kształt granic odrodzonej Rzeczypospolitej. Materiały z konferencji naukowej odbytej w Sali obrad Rady Miasta Krakowa w dniach 18–19 sierpnia 2010 roku*, Kraków 2011,
- Wojtycza J., *Dorobek pedagogiki harcerskiej. Materiały z konferencji naukowej zorganizowanej w 50. rocznicę powstania „Nieprzetartego Szlaku”*, Kraków 2008,
- Wojtycza J., Pankowicz A. (red.), *Odrodzenie harcerstwa i walka o jego oblicze ideowe w latach 1956–1959. Materiały z konferencji naukowej odbytej w auli Collegium Novum Uniwersytetu Jagiellońskiego 4 grudnia 2006 roku*, Kraków 2007,

- Wojtycza J., Sułek Z. (red.), *Pół wieku na „Nieprzetartym Szlaku”. Wspomnienia i relacje z pracy instruktorów harcerskich drużyn „Nieprzetartego Szlaku” przy zakładach specjalnych*, Kraków 2007,
- Wojtycza J., Mileska M.I., (red.), *Materiały do historii krakowskiego harcerstwa żeńskiego w latach 1911–1939*, t. 1, Kraków 2003,
- Wojtycza J., *Wspomnienia harcerzy-uczestników obrony Lwowa we wrześniu 1939 roku*, Kraków 2002,
- Wojtycza J., Wojtycza K. (red.), *Komendanci Chorągwi Krakowskiej ZHP z lat 1956–1996 o swojej pracy*, Kraków 1999,

Artykuły

- Czaplińska J., Wykaz prac habilitacyjnych, doktorskich i magisterskich o tematyce harcerskiej obronionych na wyższych uczelniach warszawskich (w:) *Ogólnopolski Klub Autorów i Dokumentalistów opracowań historii harcerstwa „Gniezno 2000”*, nr 8,
- Jonkisz J., Perspektywy eksperymentów i badań naukowych w dziedzinie sportu i turystyki w ZHP, *„Zeszyty Naukowe WSWF we Wrocławiu”*, Wrocław 1970, nr 7,
- Osiecka J., Magisterskie i doktorskie, (w:) *Harcerstwo* nr 5 maj 1988,
- Osiecka J., Magisterskie i doktorskie, (w:) *Harcerstwo* nr 8 sierpień 1988,
- Prace doktorskie i magisterskie o tematyce harcerskiej obronione na polskich uczelniach w latach 1977-2002 (przedruk z *Zeszytu Historycznego* nr 4 Chorągwi Warmińsko-Mazurskiej ZHP im. Grunwaldu w Olsztynie), (w:) *Ogólnopolski Klub Autorów i Dokumentalistów opracowań historii harcerstwa „Gniezno 2000”*, nr 15,
- Wirpsza A., Prace naukowe (w:) *Ogólnopolski Klub Autorów i Dokumentalistów opracowań historii harcerstwa „Gniezno 2000”*, nr 2,
- Wykaz prac doktorskich o tematyce harcerskiej obronionych na polskich uczelniach w latach 1959-1982 (w:) *Ogólnopolski Klub Autorów i Dokumentalistów opracowań historii harcerstwa „Gniezno 2000”*, nr 9,

Czasopisma

- Harcerstwo* 5 z 1988,
- Harcerstwo* 6 z 1988,
- Harcerstwo* 7 z 1988,
- Harcerstwo* 8 z 1988,
- Harcerstwo* 10-11 z 1988,
- Ogólnopolski Klub Autorów i Dokumentalistów opracowań historii harcerstwa „Gniezno 2000”*, 2 z 2000,

- Ogólnopolski Klub Autorów i Dokumentalistów opracowań historii harcerstwa „Gniezno 2000”, 5 z 2002,
Ogólnopolski Klub Autorów i Dokumentalistów opracowań historii harcerstwa „Gniezno 2000”, 8 z 2003,
Ogólnopolski Klub Autorów i Dokumentalistów opracowań historii harcerstwa „Gniezno 2000”, 9 z 2004,
Ogólnopolski Klub Autorów i Dokumentalistów opracowań historii harcerstwa „Gniezno 2000”, 12 z 2005,
Ogólnopolski Klub Autorów i Dokumentalistów opracowań historii harcerstwa „Gniezno 2000”, 15 z 2006,
Ogólnopolski Klub Autorów i Dokumentalistów opracowań historii harcerstwa „Gniezno 2000”, 17 z 2007,
Ogólnopolski Klub Autorów i Dokumentalistów opracowań historii harcerstwa „Gniezno 2000”, 18 z 2008,
Ogólnopolski Klub Autorów i Dokumentalistów opracowań historii harcerstwa „Gniezno 2000”, 19 z 2008,
Rocznik Pedagogiczny 7 z 1977-1978,
Rocznik Pedagogiczny 8 z 1979,
Rocznik Pedagogiczny 12 z 1985,
Rocznik Pedagogiczny 13 z 1986-1987,
Rocznik Pedagogiczny 14 z 1987-1988,
Rocznik Pedagogiczny 15 z 1988-1989,
Rocznik Pedagogiczny 16 z 1989-1990,
Rocznik Pedagogiczny 17 z 1993,
Rocznik Pedagogiczny 19 z 1994,
Rocznik Pedagogiczny 20 z 1995-1997,
Rocznik Pedagogiczny 21 z 1996-1997,
Rocznik Pedagogiczny 28 z 2003-2004,
Rocznik Pedagogiczny 29 z 2005,
Rocznik Pedagogiczny 30 z 2003-2006,
Rocznik Pedagogiczny 34 z 2010,
Rocznik Pedagogiczny 35 z 2011,
Rocznik Pedagogiczny 36 z 2012,
Rocznik Pedagogiczny 37 z 2013,
Zeszyty Naukowe WSWF we Wrocławiu, Wrocław 1970, nr 7.

Strony internetowe

<http://historiawychowania.amu.edu.pl/EGS.html>,

<http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20030650595>

<http://muzeumharcerstwa.pl/index.php/tom-i-ii-i-iii-hsb/item/22-spis-biogramow>
<http://nauka-polska.pl/dhtml/raporty/ludzieNauki?rtype=opis&objectId=134227&lang=pl>, <http://www.ck.gov.pl/index.php/postepowania-awansowe/postepowania-habilitacyjne/dziedzina-nauk-humanistycznych/3057-baran-adam>,
<http://nauka-polska.pl/dhtml/raporty/ludzieNauki?rtype=opis&objectId=10655&lang=pl>,
<http://nauka-polska.pl/dhtml/raporty/praceBadawcze?rtype=opis&lang=pl&objectId=288960>,
<http://nauka-polska.pl/dhtml/raporty/praceBadawcze?rtype=opis&objectId=9568&lang=pl>,
<http://nauka-polska.pl/dhtml/raporty/praceBadawcze?rtype=opis&objectId=13262&lang=pl>,
<http://nauka-polska.pl/dhtml/raporty/praceBadawcze?rtype=opis&objectId=18819&lang=pl>,
<http://nauka-polska.pl/dhtml/raporty/praceBadawcze?rtype=opis&objectId=20308&lang=pl>,
<http://nauka-polska.pl/dhtml/raporty/praceBadawcze?rtype=opis&objectId=26298&lang=pl>,
<http://nauka-polska.pl/dhtml/raporty/praceBadawcze?rtype=opis&objectId=32016&lang=pl>,
<http://nauka-polska.pl/dhtml/raporty/praceBadawcze?rtype=opis&objectId=33125&lang=pl>,
<http://nauka-polska.pl/dhtml/raporty/praceBadawcze?rtype=opis&objectId=38635&lang=pl>,
<http://nauka-polska.pl/dhtml/raporty/praceBadawcze?rtype=opis&objectId=52919&lang=pl>,
<http://nauka-polska.pl/dhtml/raporty/praceBadawcze?rtype=opis&objectId=211796&lang=pl>,
<http://nauka-polska.pl/dhtml/raporty/praceBadawcze?rtype=opis&objectId=228907&lang=pl>,
<http://nauka-polska.pl/dhtml/raporty/praceBadawcze?rtype=opis&objectId=232976&lang=pl>,
<http://nauka-polska.pl/dhtml/raporty/praceBadawcze?rtype=opis&objectId=261981&lang=pl>,
<http://nauka-polska.pl/dhtml/raporty/praceBadawcze?rtype=opis&objectId=255470&lang=pl>,

- <http://nauka-polska.pl/dhtml/raporty/praceBadawcze?rtype=opis&objectId=256607&lang=pl>,
- <http://nauka-polska.pl/dhtml/raporty/praceBadawcze?rtype=opis&objectId=278594&lang=pl>,
- <http://nauka-polska.pl/dhtml/raporty/praceBadawcze?rtype=opis&objectId=267865&lang=pl>,
- http://strony.awf.edu.pl/cgibin/expertus3e.cgi?KAT=%2Fhome%2Fexpertus%2Fpub%2Fpar%2F&FST=data.fst&FDT=data.fdt&ekran=ISO&lnkmsk=2&cond=AND&mask=2&F_00=02&V_00=Maszczak+Tadeusz
- <http://www.archiwum.krakowska.zhp.pl/publikacje>,
- <http://www.ck.gov.pl/index.php/postepowania-awansowe/postepowania-habilitacyjne/dziedzina-nauk-humanistycznych/6667-wojtycza-janusz-piotr>
- <http://www.ka.edu.pl/biblioteka/>
- <http://www.nauka-polska.pl/>,
- http://www.up.krakow.pl/biblio/splendor/expertus3e.cgi?KAT=%2Fpublic%2Fexpertus%2Fpar%2Fedu%2F&FST=data.fst&FDT=data.fdt&ekran=ISO&lnkmsk=2&cond=AND&sort==1-&mask2=&F00_02=&V00_Maszczak+Tadeusz+ z dn. 6.08.2016.
- https://alpha.bn.org.pl/search~S5*pol?/aAdamski+W{u0142}adys{u0142}aw/aadamski+w1~aadysl~aaw/1%2C7%2C52%2CB/exact&FF=aadamski+w1~aadysl~aaw+++++1930&1%2C43%2C,

Akty prawne

Ustawa z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie, Dz. U. 2003 Nr 65 poz. 595, ze zm., art.16 <http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20030650595>

Źródła inne

Autoreferat przedstawiający opis dorobku habilitanta i osiągnięć naukowych dołączony do wniosku Janusza Wojtyczy z dnia 7 lipca 2015 o przeprowadzenie postępowania habilitacyjnego w dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie historia,

Barana pt. „Młodzież wobec komunizmu po II wojnie światowej na przykładzie środowisk i organizacji harcerskich w Polsce i zagranicą”, z 12 sierpnia 2014,

Jankowiak S., Ocena dorobku naukowego dra Adama F. Barana w związku z postępowaniem habilitacyjnym z 28.10.2014,

Mazur M., Ocena dorobku naukowego i habilitacyjnego cyklu tematycznego dr Adama F. Załącznik do autoreferatu Adama Franciszka Barana, do Wniosku z dnia 24 kwietnia 2014 r o przeprowadzenie postępowania habilitacyjnego w dziedzinie: nauki humanistyczne, w dyscyplinie: historia.

(Footnotes)

1 Nazwy dyscyplin zastosowano w większości przypadków takie, jakie podawane były w bazie Nauka Polska.